

Lietuva pabrėžė tarptautinių organizacijų bendradarbiavimo svarbumą

Niujorkas, gruodžio 18 d. — Jungtinių Tautų Generalinei Asamblėjai svarstant bendradarbiavimą tarp Jungtinių Tautų ir Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo Organizacijos, šiuo reikalu pasisakė Vengrijos, Slovėnijos, Ukrainos, Rusijos, Ispanijos (kuri kalbėjo Europos Sąjungos vardu), Bulgarijos, Rumunijos, Azerbaidžano, Turkijos ir Lietuvos ambasadoriai prie Jungtinių Tautų.

Kaip praneša Lietuvos Nuolatinė Misija prie Jungtinių Tautų, Lietuvos atstovas, ambasadorius Oskaras Jusys, savo kalboje pabrėžė bendradarbiavimo tarp Jungtinių Tautų ir ESBO svarbą. Jis sakė, kad bendradarbiavimas yra svarbus, ypač organizuojant bendrus ar vienas kitą papildančius veiksmus, diplomatinėmis priemonėmis stengiantis išvengti konfliktų, reguliuojant krizes ir taikos palaikymo operacijose, abiem organizacijoms siekiant kartu palaikyti tarptautinę taiką ir saugumą.

Ambasadorius Jusys pažymėjo, kad Jungtinių Tautų ir ESBO bendradarbiavimas galėtų sutvirtinti susitarimus ginklų kontrolės ir nusiginklavimo srityje, plečiant ir gilinant pasiekus susitarimus. Anot Lietuvos ambasadoriaus, sutartis dėl iprastinės (t.y., nebranduolinės) ginkluotės Europoje pasiekė nemažų rezultatų, mažinant tų ginklų skaičių Europoje. Tačiau, sutarties įgyvendinimas, o ypač nuostatos dėl dalinių dislokavimo šalių pasieniuose, reikalauja ypatingo dėmesio.

Ambasadorius O. Jusys pabrėžė, kad labai vertinga yra ta ESBO nuostata, pagal kurią šalių saugumas grindžiamas tuo, kad valstybės turi teisę pasirinkti ar dalyvauti kurioje nors saugumo struktūroje ar ne, ir kurioje visais atvejais siekiama dialogo su kaimyninėmis valstybėmis dėl pagrindinių Europos saugumą užtikrinančių organizacijų — NATO ir Europos Sąjungos — plėtimo.

Jungtinėse Tautose susitiko Baltijos ir Šiaurės šalių atstovai

Niujorkas, gruodžio 15 d. — Lietuvos ambasadorius prie Jungtinių Tautų Oskaras Jusys bei Misijos patarėjas R. Paulauskas gruodžio 11 d. dalyvavo Baltijos ir Šiaurės valstybių atstovų susitikime, kuriuos pietų metu surengė Latvijos ambasadorius Aivars Baumanis. Kaip praneša Lietuvos Nuolatinė Misija prie Jungtinių Tautų, susitikime dalyvavo Estijos, Danijos, Islandijos, Suomijos, Švedijos, Norvegijos ambasadoriai Jungtinėse Tautose bei jų patarėjai.

Susitikimo metu ambasadorius Jusys informavo valstybių atstovus apie Baltijos valstybių veiklą JT taikos palaikymo pajėgose buvusios Jugoslavijos teritorijoje bei Lietuvos dalyvavimą „Partnerystė vardan taikos“ programoje. Ambasadorius padėjo Šiaurės valstybių (ypač Danijos) atstovams už teikiama parama Lietuvai šioje srityje bei painformavo apie Lietuvos pasirengimą JAV kvietimu dalyvauti tarptautinėse pajėgose, užtikrinant taiką tame regione. Danijos ambasadorius B. Kimberg pabrėžė, kad

Šiaurės šalis labai vertina Baltijos valstybių pastangas dalyvauti taikos palaikymo operacijose.

Estijos ambasadorius Trivimi Velliste pakomentavo Rusijos delegacijos pranešimą, padarytą Trečiajame komitete, kuriame Estija bei Latvija yra kaltinamos rusakalbių asmenų, gyvenančių šių valstybių teritorijose, teisių pažeidimu.

Daug dėmesio pietų metu buvo skirta Baltijos valstybių inaušijai ir Jungtinių Tautų biudžetą klausimui. Šiaurės valstybių ambasadoriai labai pozityviai įvertino Lietuvos bei Estijos pozicijas JT mokesčių klausimais. Lietuva jau yra įmokėjusi inaušą, o Estija ruošiasi taip padaryti.

Latvijos atstovas išsakė Latvijos siekį atidėti mokesčių ir tuo pačiu pripažinti galimybę, jog yra rizikuojama prarasti balsavimo teisę JT Generalinėje Asamblėjoje. Šią Latvijos nuostatą Šiaurės šalių ambasadoriai apibūdino kaip labai neigiamą valstybės įvaizdžiui bei pareiškė abejones dėl paramos šiai pozicijai.

Lietuva įteikė notas dėl JAV ir Švedijos firmų žvalgyimo Baltijos jūroje

Vilnius, gruodžio 16 d. (AGEP) — Lietuvos Užsienio reikalų ministerija (URM) įteikė notas JAV ir Švedijos vyriausybėms dėl šių šalių įmonių Amoco ir OPAB naftos žvalgyimo ginčijamoje Baltijos jūros dugno dalyje.

Dienraštis „Respublika“ šeštadienį cituoja URM sekretorių Rimantą Sidlauską, kuris pažymėjo, kad praėjusią savaitę JAV ir Švedijos ambasados įteiktos notes nėra protestai, o tik „oficiali informacija“ apie Lietuvos ir Latvijos teritorinį ginčą.

Pasak jo, Lietuvos Užsienio reikalų ministerija supranta,

kad minėtų šalių vyriausybės negali daryti tiesioginės įtakos privačių įmonių veiklai, „tačiau privalo atkreipti dėmesį“. „Respublikos“ žiniomis, atsakymų į notes dar negauta. Pastaruoju metu nebuvo poslinkių ir ginčas su Latvija dėl jūrų sienos bei sutarčių su trečiosiomis šalimis teisėtumo.

Latvijos vyriausybei spalio pabaigoje pasirašius sutartis su Amoco ir OPAB dėl naftos žvalgybos ginčijamoje Baltijos jūros dugno dalyje, Lietuva pareiškė jų nepripažįstanti.

Lietuvos protesto notoje Latvijos vyriausybei taip pat buvo pareikšta, kad Lietuva atsisako

JAV Atstovų rūmų pirmininkas Newt Gingrich ir JAV prezidentas Bill Clinton antradienį Baltuosiuose rūmuose tarėsi kaip susiderinti dėl federalinio biudžeto, kad nebūtų deficito ir kad nenukentėtų švietimas bei pensininkų sveikatos priežiūros finansavimas. Jie sutarė, kad sekančią dieną Kongresas skirs reikiamas lėšas federalinių darbuotojų algoms apmokėti, tad laikinai paleistieji galės sugrįžti į darbą, ir kad iki Naujųjų metų susiderės ir dėl valstybinio biudžeto. AP nuotrauka

Tautininkai ketina savarankiškai dalyvauti Seimo rinkimuose

Vilnius, gruodžio 19 d. (AGEP) — Lietuvos Tautininkų Sąjungos Taryba gruodžio 16 d. nutarė, kad ši organizacija savarankiškai dalyvautų kitų metų Seimo rinkimuose — parengs savo programą, savarankiškai formuos rinkimų sąrašą bei kels kandidatus vienmandatėse apygardose.

„Tačiau, kaip spaudos konferencijoje sakė sąjungos pirmininkas Rimantas Smetona, tautininkai neatmeta galimybių jungtis į koalicijas. Pasak tautininkų vadovo, kituose Seimo rinkimuose bus trys pagrindiniai „vidurio dešinės politinių jėgų“ sąrašai — konservatorių, krikščionių demokratų ir tautininkų prie kurių jungsis mažesnės partijos. Smetona sakė pagrindiniais tautininkų sąjungininkais matęs Demokratų par-

tiją bei Politinių Karių ir Tremtinių Sąjungą. Tautininkai pirmieji Lietuvoje oficialiai paskelbė apie savo ketinimus būsimojo Seimo rinkimuose.

Tautininkų taryba taip pat numatė, kad pardavinėti žemę užsieniečiams galima būtų tik juridškai sutvarkius žemės nuosavybės reikalus Lietuvoje. Tik po to, tautininkų nuomone, galima būtų priimti Konstitucijos 47 straipsnio pataisą.

R. Smetona sakė, kad po Lietuvos paraiškos stotijai Europos Sąjungai ir Madrido susitikimo tautininkų abejones dėl Lietuvos stojimo į Europos Sąjungą (ES) tik sustiprėjo. Tautininkų vertinimu, pirmiausia reikia parengti Lietuvos ekonomiją konkurencijai su ES

Lietuva oficialiai pakviesta dalyvauti taikos įvedime Bosnijoje

Vilnius, gruodžio 18 d. (AGEP) — Danija oficialiai pasiūlė Lietuvai pasiųsti karių ir Bosnijoje taikos įvedimo operacijai. Oficialų kvietimą Lietuvos krašto apsaugos ministrui Linui Linkevičiui atsiuntė Danijos gynybos ministras Hans Haekkerup. Sprendimą dėl Lietuvos taikos palaikytojų siuntimo į Bosniją dar turi priimti Lietuvos Seimas. Pirmadienį tam jau pritarė Seimo nacionalinio saugumo ir užsienio reikalų komitetas.

Lietuvos taikos įvedėjų būriui jau atrinkti 32 kariai, jų vadu paskirtas kapitonas Darius Vaitkevičius, dalyvavęs pirmojoje Lietuvos taikos palaikymo misijoje Kroatijoje. Gruodžio 18 d. šis būrys pradėjo sustiprintus anglų kalbos kursus karo akademijoje Vilniuje. Lietuvos tai-

kos palaikytojai į Daniją išvyks sausio 2 d., o iš ten po penkių savaičių treniruotės bus siunčiami į Bosniją.

1994-1995 metais trys Lietuvos kariuomenės būriai dalyvavo ir sėkmingai atliko tarnybą Danijos taikos palaikymo pajėgų bataliono DANBAT sudėtyje JT taikos palaikymo pajėgų operacijoje buvusioje Jugoslavijoje. Šių metų lapkričio mėn. visoms kovojančioms šalims pasirašius Daytono taikos sutarimą, patvirtintas taikos įgyvendinimo buvusioje Jugoslavijoje Operatyvinis planas. Operacijoje dalyvaus NATO ir kitų, NATO sąjungai nepriklausančių šalių karinės pajėgos. Lietuvos būrys bus Danijos Karalystės batalione, kuri priklausys Šiaurės šalių ir Lenkijos brigadai, kuri bus pavaldi JAV divizijai. Lietuvos kariuomenės būriui bus sudarytos tokios pat sąlygos, kaip ir ankstesnėms lietuvių karių misijoms. Būrys Karalystės batalione, kuri priklausys Šiaurės šalių ir Lenkijos brigadai, kuri bus pavaldi JAV divizijai. Lietuvos kariuomenės būriui bus sudarytos tokios pat sąlygos, kaip ir ankstesnėms lietuvių karių misijoms. Būrys Karalystės batalione, kuri priklausys Šiaurės šalių ir Lenkijos brigadai, kuri bus pavaldi JAV divizijai. Lietuvos kariuomenės būriui bus sudarytos tokios pat sąlygos, kaip ir ankstesnėms lietuvių karių misijoms.

šalimis bei išugdyti „tautinį atsparumą neigiamoms įtakoms“. Anot Smetonos, šis procesas truks apie dešimt metų, ir jam baigiantis, Lietuvoje turėtų būti surengtas referendumas.

Tautininkų Sąjungos vado nuomone, stojimas į Europos Sąjungą tam nepasirošus yra tolygus nepriklausomybės atsisakymui.

LDDP nutarė pašalinti B. Genzelį iš frakcijos

Vilnius, gruodžio 19 d. (AGEP) — Lietuvos Demokratinės Darbo Partijos prezidiumas gruodžio 18 d. nutarė pašalinti iš LDDP frakcijos Seimo švietimo, mokslo ir kultūros komiteto pirmininką Bronių Genzelį. Šiam sprendimui posėdyje pritarė visi 18 jame dalyvavę LDDP prezidiumo nariai, pranešė dienraštis „Lietuvos rytas“. Bronius Genzelis taip pat buvo prašomas atsistatydinti iš Seimo narių, kadangi jis buvo išrinktas pagal LDDP sąrašą.

Filosofijos profesorius, 61-erių metų amžiaus B. Genzelis praėjusią savaitę pareiškė nebelaiką savęs LDDP nariu. Jis kaltino valdančiųjų partiją pasukus ir autoritarizmą ir atsisakius socializmo idėjų. Po atsistatydinimo Genzelis sakė, kol kas pasilieka LDDP frakcijoje.

LDDP prezidiumui rekomendavus jį pašalinti, valdančioji frakcija Seime spręs šį klausimą artimiausiuose savo posėdžiuose.

Per daugiau nei trejus Seimo darbo metus iš valdančiosios frakcijos yra pasitraukę šeši nariai, tačiau ji Seime dar išlaiko daugumą.

Seimas pratęsė sesiją

Vilnius, gruodžio 19 d. (AGEP) — Lietuvos Seimas nutarė pratęsti rudens sesiją iki vasario 20-osios. Už šį nutarimą antradienį balsavo 46 Seimo nariai, prieš buvo 9; aštuoni susilaikė. Seimo rudens sesija turėjo baigtis gruodžio 23 dieną.

Pratęsus sesiją, numatyta pamėninti tragiškųjų sausio įvykių penktąsias metines, o vasario mėnesį metinė atskaitą Seimui apie šalies vidaus ir užsienio politiką pateiks prezidentas Algirdas Brazauskas.

Demokratai sieks vidurio jėgų koalicijos prieš LDDP

Vilnius, gruodžio 18 d. (AGEP) — Lietuvos Demokratinė Partija po praėjusį savaitgalį įvykusio 5-ojo suvažiavimo paskelbė, kad laikysis vidurio krypties. Mums nepriimtinas išsireiškimas „centristinė kryptis“, nes Lietuvos politiniame spektre centras „yra smuktelėjęs į kairę“, pasakė partijos pirmininko pavaduotojas Juozas Tartilas pirmadienį įvykusioje spaudos konferencijoje.

Partijos sekretorius Valdas Petrauskas sakė, kad Demokratinė Partija, Tautininkų Sąjunga ir kitos jėgos pirmiausia kalba apie vidurio koaliciją, kurią sudarytų „visos nekairiosios pakraipos jėgos — ne LDDP ir jos satelitai“. „Gyvybinis uždavinys“, pasak Valdo Petrauskos, yra pasiekti, kad per kitus Seimo rinkimus kairiosios pakraipos jėgos negautų 51% mandatų.

Partijos pirmininkas Saulius Pečeliūnas pabrėžė, kad demo-

kratai „kategoriškai“ pasisako prieš dvipartinę sistemą šalyje. Jo nuomone, tokia sistema būtų pavojinga, nes „atsirastų dvi nomenklatūros, kurios keistų viena kitą“.

Saulius Pečeliūnas kritikavo konservatorių frakcijos seniūno Andriaus Kubiliaus paaiškinimus, kad konservatorių vadovybei trūksta laiko tartis net tarpusavyje. Demokratų vadovo nuomone, jeigu konservatorių vadovybė, nesitarusi su savo nariais, priima sprendimus, tai būtų pavojinga, jei konservatoriai valdytų šalį.

Savo suvažiavime Demokratų Partija priėmė kelis dokumentus. Ši partija apibūdina save, kaip „klasikinės dešinėsios orientacijos“ jėgą, „tačiau savo demokratine ideologija“ esančių arčiau vidurio pozicijos. Pečeliūnas paragino visas šalies politines partijas priimti tokius dokumentus.

Lietuvoje bus teisiami du nelegalūs migrantai ir jų vedliai

Lazdijai, gruodžio 19 d. (AGEP) — Dviems Lietuvos sienos pažeidėjams ir jų vedliams Lazdijuose išskeltos baudžiamosios bylos, pagal kurias jie gali būti nuteisti laisvės atėmimu. Du Libano piliečiai kaltinami oficialių dokumentų klastojimu ir mėginimu neteisėtai pereiti sieną, o vedliai — lietuvis ir lenkas — nelegalių migrantų gabenimu.

Bėgliai ir jų vedliai buvo su laikyti Lazdijų pasienio kontrolės poste sekmadienio naktį, kai jie mėgino pervaziuoti sieną su Lenkija. Automobilyje važiuojantys lietuviai pasus su perklijuotomis nuotraukomis. Juos vežė du Lietuvos ir Lenkijos piliečiai.

Bėgliai ir jų vedliai sulaikyti Lazdijų pasienio policija išskelė

jiems baudžiamąsias bylas. Didžiausia bausmė vedliams už panašų nusikaltimą yra įkalinimas penkeriems metams, sienos pažeidėjams su suklastotais dokumentais gresia laisvės atėmimas iki trejų metų. Lazdijų pasieniečiai mano, kad teismas sulaukys paskirs švelnesnes bausmes, jei jie bus pripažinti kaltais.

Tai vienas retesnių atvejų, kai pasieniečiai sulaiko ne tik bėgliai, bet ir jų vedliai, ir dar retesnis, kai nelegaliems migrantams keliamos baudžiamosios bylos.

Dabar Lietuvoje laikomi maždaug pustrčio šimto vedlių apgautų ir likimo valiai paliktų bėglių iš skurstančių Azijos bei Afrikos valstybių, kuriuos bandoma deportuoti į Baltarusiją, iš kurios jie perėjo Lietuvos sieną.

Aptartas santuokos ir šeimos kodekso projektas

Vilnius, gruodžio 19 d. (AGEP) — Pirmadienį Tėvynės Sąjungos (Lietuvos Konservatorių) frakcija ir Tėvynės Sąjungos moterų komitetas Seime susitiko su Santuokos ir šeimos kodekso projekto autoriumi Kęstučiu Lipeika. Šis projektas buvo parengtas prieš metus, bet iki šiol nepateiktas Seimui.

Pristatydamas projektą, Kęstutis Lipeika kalbėjo apie civilinės ir bažnytinės santuokos lygiateisiškumo praktinį įgyvendinimą, apie turinius sutuoktinių santykius. Jis sakė, jog labai sudėtinga yra įvairinimo problema, taip pat lengva juridiskai tiksliai užfiksuoti vaiko teisę į gyvybę iki gimimo.

Seimo narys Egidijus Jarašiūnas sakė, jog kol kas bažnytinė santuokos registracija juridiskai yra atsidūrusi lyg antrame plane. Turėtų būti centralizuota ir kompiuterizuota sistema, ir žmonėms neturėtų reikėti du kartus registruoti santuoką.

Seimo narė Vilija Aleknaitė sakė, kad ir naujajame kodekse yra daug galimybių vyriui nuslėpti savo pajamas ne tik nuo valstybės, bet ir nuo buvusios žmonės. Ji sakė, jog sutuoktinių turimas turi būti dalijamas, atsižvelgiant į nepilnamečių vaikų interesus.

Seimo juridinio skyriaus vedėjas Vytautas Sinkevičius sakė, jog atsižvelgiant į šeimos ir santuokos kodekso svarbą, būtina jį svarstyti viešai.

KALENDORIUS

tas Algirdas Brazauskas. Pratęsus sesiją, numatyta pamėninti tragiškųjų sausio įvykių penktąsias metines, o vasario mėnesį metinė atskaitą Seimui apie šalies vidaus ir užsienio politiką pateiks prezidentas Algirdas Brazauskas. Pratęsus sesiją, numatyta pamėninti tragiškųjų sausio įvykių penktąsias metines, o vasario mėnesį metinė atskaitą Seimui apie šalies vidaus ir užsienio politiką pateiks prezidentas Algirdas Brazauskas.

Gruodžio 21 d.: Šv. Petras Kanizijus, kunigas, Bažnyčios mokytojas (1521-1597), Tomas, Ilgis, Girenė. Pirmoji žiemos diena

Gruodžio 22 d.: Pranciška, Flora, Demetrius, Juta. 1884 metais gimė kompozitorius Juozas Gruodis.

LIETUVIŲ TELKINIAI

DETROIT, MI

„ŽIBURIO“ MOKYKLOS KALĖDŲ EGLUTĖ

Sekmadienį, gruodžio 17 d., Dievo Apvaizdos parapijos Kultūros centre įvyko „Žiburio“ lituanistinės mokyklos Kalėdų eglutė. Buvo pastatytas Rūtos Mikulionienės sukurtas vaidinimas „Dovana karaliui“. Vaidino mokyklos mokiniai. Šokius ir dainavimą paruošė Virga Šimaitytė ir Lėlė Viskantienė. Mokyklos vedėja yra Alma Butkūnienė, o tėvų komitetui vadovauja Rita Kasputienė.

Mokyklos mokiniai, atvykusiems Kalėdų seneliui įteikė vaikų dovaną skirtą APPLE organizacijai. Kalėdų senelis apdovanojo vaikučius dovanėlėmis. Eglutė stebėjo arti trys šimtai dalyvių.

Nuotaikingame vaidinime dalyvavo visi mokyklos mokiniai. Čia norime supažindinti su įvairius vaidmenis atlikusiais jauniausiais mūsų bendruomenės nariais.

Veikaliuko turinys: Žaislai išgirdo, kad Kalėdų senelis lankys labai jauną karalių. Jie tikėjosi, kad Kalėdų senelis išsitrins vieną iš jų dovanoti karaliui. Žaisliukai kiekvienais metais atlikdavo programėlę Kalėdų seneliui. Jie pakvietė tris teisėjus išrinkti karaliui tinkamiausią dovaną. Visi žaislai šoko ir dainavo. Paskui Kalėdų senelis paaiškino, kad gimė karalius Jėzus. Jam žaisliukų nereikia. Jam brangiausia dovana mūsų meilė ir draugystė.

Vaidmenis atliko: pasakotoja — Aida Viskantaitė. Teisėjos — Audra Lapšytė, Kristina Barauskaitė ir Nida Lapšytė. Lėles vaidino mažieji „Žiburio“ mokinukai: Monika Mikulionytė, Diana Karvelytė, Aleksa Miškinytė, Daria Zubrickaitė, Gabrielė Mickevičiūtė, Rima Giedraitytė, Liana Šontaitė, Diana Jankutė, Saulius Matvekas, Tadas Lukasevičius, Viktoras Puškorius, Lukas Rudis, Vytytis Anužis, Matas Lukasevičius, Mantas Kazukauskas, Lukas Bassett, Michael Harp, Jimukas Sanders, Vilija Makaska ir trečio skyrus mokinės: Laura Karvelytė, Arija Kasputytė, Svaja Mikulionytė, Ingrida Miškinytė, Inga Moss, Lanutė Zombor, Vija Underytė.

Gyvuliukus vaidino „Liepsnelė“ — Kathlyn Snowberger, Tomas Soltis, Krista Soltis, Janina Pesys, Tomas Pesys, Austin Masalskis ir pirmo skyrus mokinukai: Liana Butkūnaitė, Karina Puškoriūtė, Kristina Juškaitė, Kristė Nemanytė, Aleksa Lukasevičius, Laila Zomboraitė, Linas Kasputis, Tadas Anužis, Marius Milūnas, Dainius Gaška.

Traukinį vaidavo antro skyrus mokiniai: Matas Anužis, Aras Butkūnas, Ignas Gaška, Danius Giedraitis, Vytukas Kasputis, Paulius Jankus, Vitas

Paskus, Arminas Alksninis, Renatas Tukas.

Juokdary vaidmenis atliko ketvirtas skyrius: Kristina Gedvilaitė, Algytis Kasputis, Tadas Kasputis, Andrius Miliūnas ir Jonas Paskus.

Kaladėles (kūbus) vaidino penktos skyr. mokiniai: Deividas Alksninis, Gytis Mikulionis, Andrius Giedraitis, Tomas Kazukauskas, Lina Bublytė, Andrius Moss, Laura Sirgėdaitė, Rūta Sventickaitė.

Kareivėliai: Lina Sirgėdaitė, Diana Leparskaitė, Aleksa Moos, Michael Juška, Andrius Mikaila ir Paulius Mikaila, visi aštunto skyrus mokiniai.

Piemenėlius vaidino lietuviškai besimokančių klase: Bonnie Gillis, Lisa Gričiūtė, Kim Gilis, Allison Tomkevičiūtė, Lina Mikeska, Audra Strakšytė, Rasa Kaunelytė, Dovas Kaunelis, Aaron Crank, Lara Polteraitytė, Claire McAndrew, Laura Geldytė, Lisa Geldytė, Matas Brideau, Laura McAndrew.

Scenos puošimą atliko kursantai: Mark Juška, Tomas Janušis, Tadas Baukys, Edmundas Leparskas, Tomas Sventickas, Audra Lapšytė, Nida Lapšytė, Lora Maier, Alexa Rukštelytė, Elena Strakšytė, Elenutė Sventickaitė.

Kalėdų senelis — Mark Juška. Scenos ir šviesų tvarkytojai: Bonnie Gillis, Lisa Gričiūtė, Kim Gilis, Allison Tomkevičiūtė, Lina Mikeska, Tomas Janušis, Tadas Baukys, Edmundas Leparskas, Tomas Sventickas, Lora Mayer, Alexa Rukštelytė, Elena Strakšytė, Elenutė Sventickaitė.

DAYTONA BEACH, FL

SOLISTĖ AUDRONĖ SIMONAITYTĖ GAIŽIŪNIENĖ DAINUOJA FLORIDOS LIETUVIAMS

Praėjus vasaros audroms, karščiams, rudenį ir žiemą Floridos didesniuose ir mažesniuose lietuvių telkiniuose subanguoja visokeriopa veikla: ruošiami koncertai, paskaitos, literatūrinės popietės, pabendravimai, organizacijų susirinkimai, švenčių minėjimai ir kt. Visa tai džiugina čia gyvenančius vyresniojo amžiaus tėvynainius.

Floridos lietuvių telkiniuose apsilanko mūsų menininkai ir iš kitų vietovių, o taip pat ir iš Lietuvos. Tuo mes labai džiaugiamės.

Šį kartą Floridoje viešėjo lietuviams jau gerai pažįstama gražiabalsė solistė iš Čikagos Audronė Simonaitytė-Gaižiūnienė. Ji koncertavo Daytona Beach, Juno Beach, Miami lietuviams.

Solistė Audronė koncertą Daytona Beach organizavo čia veikiančios „Saulutės“ skyriaus valdyba, vadovaujama Birutės Kožicienės, o solistė Audronė ir Aldona Simonaitienė globojo

Danutė Kurauskienė, Izabelė Ramanauskienė, talkino Regina Snarskienė, Algima Dautarienė, Olga Kreivėnienė.

Į Daytona Beach viešnios atvyko lapkričio 11 d. O lapkričio 12 d. jos dalyvavo lietuviškose pamaldose ir solistė Audronė Mišiu metu, drauge su choru „Sietynu“, vadovaujant muzikui Antanui Skriduliui, pagiedojo „Maria Mater Gratiae“ ir „Pie Jesu“.

Lapkričio 15 d. Prince of Peace parapijos salėje vyko solistės Audronės Simonaitytės-Gaižiūnienės, pirmą kartą mūsų telkinyje viešnios, aukšto meninio lygio koncertas.

Su soliste supažindino Birutė Kožicienė, paryškindama jos muzikinį kelią, išėjus mokslus, dainavimus Lietuvių Operoje, koncertus amerikiečių didžiųjų renginiuose. Pirminkė vadovavo ir koncerto programai, aptardama kiekvienos dainos ar arijos mintį.

Solistė Audronė pirmoje koncerto dalyje padainavo lietuvių kompozitorių harmonizuotas 9 liaudies dainas, o antroje dalyje visą eilę arijų iš įvairių operų. Gražiai skambėjo liaudies dainos harmon. Tallat-Kelpšos, Olekos, Šimkaus, Račiūno, Dvariono, Gutauskienės, Balzaro, Steponausko, Baumilo. Antroje koncerto dalyje: „Ah' mio cor“, — G. F. Handel, „Vissi d'arte“, — Toskos arija, iš operos „Tosca“, — G. Puccini; Lauretos arija iš operos „Gianni Schicchi“, — G. Puccini. Dvi S. Rachmaninof — „Pamyliu auš“ ir „Nebedainuok, gražuole, man“, — E. Grieg ir „Myliu tave“, — E. Grieg.

Tai sunkūs kūriniai, nepataikaujantys publikai, solistės atlikti labai jautriai, su išgyvenimu ir vaidyba.

Solistei profesionaliu tikslumu akompanavo muz. prof. pianistė Carol Beack Belden. Publika solistę sutiko labai šiltai, o atsidedodami sustojė ilgai plojo. Rengėjų vardu solistei ir akompanatorei Ingrida išteikė gėlių puokštės, o Birutė Kožicienė nuširdžiai padėkojo.

Solistė kukli, gerai pasiruošusi, išėjusi gerą mokyklą, atlikusi sunkų koncertą šiltai padėjo rengėjoms ir koncerto dalyviams. Po koncerto valandėlę pabendrauta prie kavutės ir pyragų.

Koncertui pasibaigus, užkalbinau mūsų autoritetus — operos solistę Juozę Kristolaitytę-Daugėlienę ir maestro Antaną Skridulį, kurie jau išpūdžiai šį koncertą išklausius.

Juozė Daugėlienė: „Labai malonu buvo klausyti jos gerai paruoštų dainų, arijų ir bažnyčioje giesmių. Jos balsas maloniai skambantis, lyrinis-dramatinis sopranas. Sumaniai valdomas aukštose ir žemose gaidose. Jos kvėpavimas, atrodė, visai be didelių pastangų, puikiai valdomas. Gražiai išbalansuotas balso kilimas, crescendo ir decrescendo, pajutimas muzikinės frazės. Galui tik palinkėti, kad solistė Audronė Simonaitytė-Gaižiūnienė dar ilgai, ilgai dainuotų ir mus džiugintų“.

Maestro Antanas Skridulis: „Girdėjome aukšto meninio lygio koncertą. Gerai valdomas balsas, jaučiama gera mokykla. Publikai nepataikaujantis dainų ir arijų parinkimas. Buvo sunkių kūrinių, bet solistė juos atliko pasigėrėtinai. Amerikietė pianistė akompanavo labai tiksliai, ne tik pasaulinio kūrinių, bet ir lietuvių kompozitorių kūrinius. Mielai solistei linkiu visokeriopos sėkmės“.

Po koncerto Markos restorane būrelis daytoniškių dar kartą susitiko su viešniomis, bendrai pavakarieniavo, pasidalino išpūdžiais. „Saulutės“ pirminkė Birutė Kožicienė dar kartą dėkojo solistei Audronei už gražų koncertą, o taip pat dėkojo jai už jai priklausančių ho-

Jauniausias „vyčiukas“ nelabai domisi Kalėdų seniu — turbūt žino, kad jis nėra tas tikrasis... Vaidelis iš Lietuvos Vyčių atliktos kalėdinės programos Mokslo ir pramonės muziejuje pereinutį metų gruodžio mėnesį.

Lietuvos Vyčių veikla

102 KUOPOS KŪČIOS

Lietuvos Vyčių Detroito 102 kuopos Kūčios sekmadienį, gruodžio 17 d., buvo švenčiamos pas Ievutę ir Juozą Aukštakalnius. Susirinkimo gausus būrys vyčių ir jų svečių. Daugelis narių Kūčias švenčia savo šeimose, tačiau 1970 m. 102-ji kuopa nutarė švęsti ir bendras Kūčias savo vytiškoje šeimoje. Taip buvo pradėtas naujas paprotys Vyčių organizacijoje, tęsiamas jau 25-ti metai.

102 kuopos Kūčios buvo pradėtos šv. Mišiomis, kurias aukojo ir pamokslą apie Kūčių reikšmę pasakė buvęs Centro valdybos dvasios vadas kun. J. Walter Stanievičius. Gražiai skambėjo dalyvių giedamos lietuviškos giesmės. Po Mišiu buvo dalinamasi kalėdaičiais ir vienų kitiems reiškiami šventiniai linkėjimai.

Po Mišiu susirinkta vakarinė, kuriai dalyviai sunėšė savo gardžiai pagamintus tradicinius Kūčių valgius.

Visi šiame renginyje dalyvavusieji buvo patenkinti maloniai, tarp draugų ir artimųjų, Kūčių nuotaikoję pralaidę sekmadienio popietę.

Regina Juškaitė

SMAGUS ŠVENTIŠKAS POBŪVIS

Viena didžiausių ir veikliausių Lietuvos vyčių kuopų šiuo metu yra 112-ji, veikianti Marquette Parko šv. M. Mergelės Marijos Gimimo parapijoje, nors daugumas narių jau nebegyvena šioje apylinkėje. Kuopos mėnesiniai susirinkimai tebevyksta parapijos salėje.

norarą, kurį solistė paaukojo „Saulutei“. Milda Sandargienė prisiminė „Saulutės“ pastangas padėti Lietuvai vargšams ir ji, su savo skautais taip pat daug prisideda prie „Saulutės“ veiklos įvairia parama.

Žurnalistas Jurgis Janušaitis pasveikino solistę ir Aldoną Simonaitienę, pirmą kartą viešintis mūsų telkinyje, padėkojo už gražų koncertą, jį mūsų telkini įnešusių šventiška nuotaiką ir dvasinį džiugumą. Linkėjo sugrįžti į Floridą dažniau, o taip pat dainuoti Lietuvių ir Lietuvos opere. Solistė Audronė dar kartą tarė visiems, jas gražiai priėmusiems, šiltą ačiū.

Jurgis Janušaitis

Gruodžio 18 d. suruoštas kalėdinis pobūvis-susirinkimas, dalyvaujant pilnai salei 112 vyčių kuopos narių. Pasistengta, kad susirinkimas būtų trumpas ir daugiau laiko liktų pabendrauti, pasivaikinti, pabūti šeimyniškoje vyčių draugystėje. Prieš susirinkimą (ir po jo) trumpą maldą pakalbėjo kuopos kapelionas kan. Vaclovas Zakarauskas, taip pat padėjo vyčiams už maldas, dovanėles ir sveikatos linkėjimus neseniai pergyventos operacijos metu. Susirinkime dalyvavo ir daugiau dvasininkų, tarp kurių parapijos klebonas kun. Jonas Kuzinskas, kun. Antanas Miciūnas, MIC, buvęs šv. M. Marijos Gimimo parapijos klebonas kun. Antanas Zakarauskas, kelios seselės kazimierietės. Vyčių himno giedojimui vadovavo sol. Algirdas Brazis.

Buvo pranešta džiugi naujiena, kad masinų pastatymo aikštėje prie bažnyčios ir apie parapijos mokyklą jau įtaisytos šviesos, kurios suteiks daugiau saugumo ir patogumo atvykstantiems į pamaldas vakarais ar renginius salėje. Šviesas parapijai padovanojo 112 kuopa, o jai šiltai padėjo klebonas Kuzinskas.

Po susirinkimo vyčiai neatėjo tuščiomis rankomis, bet atsinešė nedideles dovanėles, skirtas vaikams, dalyvausiantiems „Vilties angelo“ stovyklose šią žiemą Lietuvoje. Dovanėles surinko ir į Lietuvą nuveš dr. Arvydas Žygas.

Po susirinkimo buvo pasivaikinta Sharko restorane atvežta vakariniame ir pagiedota daug kalėdinų giesmių, vadovaujant Denise Zakarkai ir Jerri Chaplin, pianinu palydint Robert Mockui, kuris yra vargonininkas St. George parapijoje, Tinley Park, IL. Giedojimą užbaigė sol. A. Brazis (pritariant visiems susirinkusiems) giesme „Oh Holy Night“.

N.V.

LIETUVOS VYČIŲ CHORO VEIKLA

Kaip jau buvo rašyta, Lietuvos Vyčių choro valdybos ir dirigento muz. Fausto Strolios šeimoms iniciatyva buvo susukta reto svarbumo vaizdajuostė, turinti ilgalaikę reikšmę lietuvių išeivijos kultūriniam gyvenimui. Ta vaizdajuostė pateikia 14-kos lietuvių katalikų para-

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$95.00. Foreign countries \$110.00. Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno akaitojo adreso, gavus iš jo mokestį, pažymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	¼ metų	3 mėn.
JAV	\$95.00	\$55.00	\$35.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$110.00	\$60.00	\$40.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$55.00	\$40.00	\$30.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$60.00	\$45.00	\$35.00
Užsakant į Lietuvą (Air cargo)	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida	\$55.00		
Užsakant į užsienį oro paštu	\$500.00	\$250.000	
Tik šeštadienio laida	\$160.00	\$85.00	

Vyriausias redaktorė Danutė Bindokienė

Administratorius Pijus Stončius

Moderatorius kun. Viktoras Rimšelis, MIC

- Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį netaiko. Skelbimų kainos priimančios, gavus prašymą ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taiso savo nuodžiūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Prašome siunčiant paaiškinti kopiją.

pijų Čikagoje ir apylinkėse, ikūrimą, gyvavimą ir išnykimą, taip pat ji apima ir tris vienuolias: seselių kazimieriečių, Marijonų, Jėzuitų ir lietuvių Šv. Kazimiero kapines. Pirmąjį kartą vaizdajuostė buvo padaryta seselių kazimieriečių vienuolyno auditorijoje lapkričio 1 d., kur susirinko gausiai anksčiau atvaizdusių palikuonų ir naujai atvykę. Po gausių užkandžių Teresė Strolienė pateikė platesnę apžvalgą, kaip ta vaizdajuostė buvo ruošiamą ir kiek daug asmenų įdėjo savo darbą ir pastangas į jos paruošimą. Vakarą praėjo labai jaukiai, visiems palikdamas gražiausią siūpūdį.

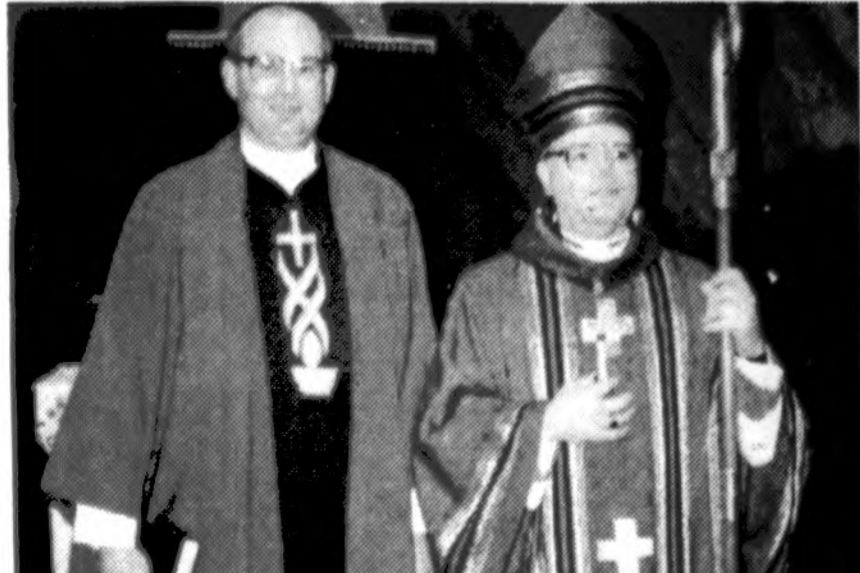
Antusias choro pasirodymas — gruodžio 10 d. dalyvavimas lietuviškos eglutės programoje

Mokslo ir pramonės muziejuje, kartu su Lietuvos Vyčių šokėjų grupe, kur buvo pateiktas lietuvių tradicinių kūčių vaidinimas. Pirmiausia pasirodė L. Vyčių choras, pagiedodamas lietuviškas kalėdines giesmes paskaitomis su muz. A. Giedraičio pateikta programa angliskai. Trečiasis pasirodymas — choro kalėdinų giesmių koncertas Šv. Kryžiaus ligoninės ligoninai gruodžio 14 d., 5 val. p.p. Čia choras giedo giesmes lietuvių ir anglų kalbomis. Ligoninės vadovybė jau keltini metai kviečia Vyčių chorą šiai kalėdinei programai.

Tokiu būdu Lietuvos Vyčių choras dar sykį parodo, kad jis yra reikalingas ir reikšmingas lietuviškos eglutės programoje.

Apol. P. Bagdonas

<p>EUGENE C. DECKER, DDS, P.C. 4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL Pirmas apyl. su Northwestern-unto diplomu, lietuviams sutvarkys dantis už prienamą kainą. Pacientai priimami absoliučiai punktualiai. Susitarimui (kalbėti angliskai) tel. 708-422-8260</p>	<p>LINAS A. SIDRYS, M.D. Oftalmologas/Akių Chirurgas 8630 S. Highland Ave. Chicago Ridge, IL 60415 708-639-8822 4148 W. 63rd St. 312-735-7708</p>
<p>DR. A. B. GLEVECKAS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS 3900 W. 95 St. Tel. (708) 422-0101 Valandos pagal susitarimą Pirmą 3 v p.p. 7 v v antrą 12:30-3 v p.p. trečią uždaryta ketv. 1-3 v p.p. penkt. ir šeštą 9 v-12 v p.p.</p>	<p>Cardiac Diagnosis, Ltd. 6132 S. Kedzie Ave. Chicago, IL 60629 Tel. 312-436-7700</p>
<p>6132 S. Kedzie Ave., Chicago (312) 778-6999 arba (312) 489-4441</p> <p>DR. K. A. JUCAS ODOS LIGŲ SPECIALISTAS GYDO ODOS AUGLIUS, ŽAIZDAS IR IŠSIPLETUSIAS KOJŲ VENAS KOSMETINĖ CHIRURGIJA</p>	<p>RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D. S. PRASAD TUMMALA, M.D. Širdies ir Kraujagyslių Ligos Valandos pagal susitarimą</p>
<p>DR. JOVITA KERELIS Dantų Gydytoja 3315 W. 55th St., Chicago, IL Tel. (312) 476-2112 9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL Tel. (708) 598-8101 Val pagal susitarimą</p>	<p>DR. L. D. PETREIKIS DANTŲ GYDYTOJA 3055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL 1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave Tel. (708) 598-4055 Valandos pagal susitarimą</p>
<p>Tel. kabineto ir buto: (708)652-4159</p> <p>DR. P. KISIELIUS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 1443 So. 50th Ave., Cicero Kasdien 1 iki 8 v v išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val p.p.</p>	<p>DR. LEONAS SEIBUTIS INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATOS CHIRURGIJA IR GYDYMAS 6132 S. Kedzie Val: antr. 2-4 v. p.p. ir ketv. 2-5 v. p.p. Šešt. pagal susitarimą Kabineto tel. 312-776-2890 Namų tel. 708-448-5545</p>
<p>DR. PETRAS V. KISIELIUS INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATOS GYDYMAS bei chirurgija 172 Schiller St., Elmhurst, IL 60126 708-941-2609 Valandos pagal susitarimą Vakarais ir savaitgaliais tel. 708-434-1120</p>	<p>EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C. Specialybė — Vidaus ligų gydytojas Kalbame lietuviškai: 6165 S. Archer Ave. (pre Austin) Valandos pagal susitarimą Tel. (312) 585-7755</p>
<p>SURENDER LAL, MD Specialybė — Vidaus ligos 7722 S. Kedzie, Chicago, IL 60652 Tel. 312-434-2123 Holy Cross Physician Center 6084 S. Archer, Chicago, IL 60638 Tel. 312-884-4155 Valandos pagal susitarimą</p>	<p>ARAS ŽILIOBA, M.D. AKIŲ CHIRURGIJA AKIŲ LIGOS Good Samaritan Medical Center- Naperville Campus 1020 E. Ogden Ave., Suite 310, Naperville, IL 60563 Tel. 708-527-0090 Valandos pagal susitarimą</p>
<p>Kab. tel. (312) 471-3300</p> <p>VIDAS J. NEMICKAS, M.D. KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS 7722 S. Kedzie Ave., Chicago, IL 60652</p>	

Iš Dievo Apvaizdos lietuvių parapijos Southfield, Michigan, naujojo klebono įvesdinimo apeigų š.m. gruodžio 10 d. Iš k. : kun. Valdas Valdemaras, naujasis Dievo Apvaizdos par. klebonas, ir apeigas atlikęs vyšk. Kevin Britt, atstovavęs Detroito arkivyskupui kard. Adam Maida.

Nuotr. V. Petruolis

LIETUVIŠKOSIOS KULTŪROS KRISLAI

Dažnai stebimės senųjų tautų, sakysime, kinų, indų ar inukų pastatais, didingais išlikusios ar tebesančios kultūros paminklais. Turbūt nė kiek nėra skurdinės lietuvų tauta, kurios menininkų kūriniai, piliakalniai, architektų statiniai, tautinės juostos, aštuonytės staltiesės, lietuviški gobelenai ir kilimai, kopyltulpiai ir Rūpintojėliai ne vienai dienai ir gal ne vienam šimtmečiui iškalbingai byloja apie darbščius, kūrybingus, dainingus ir muzikalius, gamtos grožį suprantančius ir mokančius tą grožį turtinti prasmingais drobės, akmens, medžio, metalų ir stiklo dirbiniais, puošti mūsų kasdienę buitį ir rečiau pasitaikančią šventę.

Štai ir dabar, triukšmingo, retai ką galingio nusteibinti Montrealio didmiesčio kasdienybę pajavirino du renginiai, aiškiai liudija, kad net tokia dviejų milijonų Kanados mieste, išsidriekusi abipus Šv. Lauryno upės, lietuviai gali atsistoti greta kitų tautų ir jas sudominti.

Kanadiečiai atvažiuosiemis emigrantams (dabar tas įvažiavimas gerokai apskunkintas ir kai kuriuos norima išsiųsti, o pasitaikė, kad ne vieną jau išsiuntė iš šios šalies) ne tik duoda pašalpas, bet ir sudaro geras sąlygas mokytis anglų, prancūzų kalbos, be kurios dabar dvikalbėje aplinkoje, ypač norintiems isidarbinti ir įsijungti į šio krašto gyvenimą, sunku. Štai tokioje vienoje mokykloje Verdune, kur įsikūrusi švietimo

ministerijai priklausanti suaugusių mokykla (Annexe du Centre Champlain), pradėjo mokytis ir du lietuviai. Šios mokyklos direktorės ir pačių klausytojų pastangomis buvo organizuota tautų savaitė. Tarp įvairių renginių — šokių, dainų, paskaitų, filmų — buvo surengta meno dirbinių, tautinių rūbų, pagamintų valgių (lietuvius šioje parodoje ir paskui tarptautinių pietų metu atstovavo vienos parapijietės keptas pyragas su lašiniukais ir Putnamo seelių atvežtas lietuviškos duonos puskepalis — tarptautinė publika joms nuosirdžiai dėkoja. Buvo skanu!) ir kitų daiktų paroda. Iš 240 šioje mokykloje studijavusių šiuose renginiuose ir ypač tarp 43 tautybių gerai atstovavo puošnia, išradinę parodėlę surengusi naujausios atvykėlių kartos atstovė, gabi vokiečių kalbos specialistė, jau sparčiai išmokusi anglų, o dabar sėmingai studijuojanti prancūzų kalbą Inga Gedrikienė. Ši jauna moteris, auginanti sūnų Paulių, tarp iranietiškių, palestinietiškių, bulgarų, eritrietiškių, žydų, kupiečių, kvebekietiškių ir daugelio kitų tautų parodėlių, išsiskyrė gražiai atrodančiais tautiniais rūbais (juos paskolino Joanna Adamonytė), ryškiai išsiskiriančiam raudoname fone Vytimi, tautinėmis juostomis, Smūtkeleliu, albumais, Lietuvos sostinės Vilniaus, Kryžių kalno, bažnyčių nuotraukomis, gintaro dirbiniais, medaliais, pašto ženkliais, pinigų pavyzdžiais ir kitais eksponatais.

APSAUGOK AUKŠČIAUSIAS LIETUVOS NAŠLAIČIUS

Dr. ALBINA PRUNSKIENĖ

Kelionė į Žemaitiją

Ryte, 8 valanda, išvykstame į Žemaitiją. Su manim iki Kauno važiuoja mano giminaitė muzikė seselė kazimierietė Teresė Papšytė, atvykusi į Lietuvą mokytojauti. Automobilį vairuoja kun. Viktoras Aukštakalnis. Kartu važiuoja ir žurnalistas Bernardas Šaknas.

Užsukame į Kauną. Čia Kauno priemiestyje, Fredoje, Grybauskio g-vėj Nr. 24, įsikūrusi Raimundos Miškinienės šeima, kurioje auga 16 našlaičių. Tai — Kauno vaikų namai „Sodas“, kurių steigėja R. Miškinienė surinko našlaičius ir juos apgyvendino savo bute Kaune.

Miškinijų šeima buvo nutarusi pamaiti auginti penkis vaikus-našlaičius. Paskui paaiškėjo, kad visi vaikai turi broliukus ir sesutes valstybiniuose in-

ternatuose (vaikų bendrabučiuose). Teko ir juos priglausti. Vaikų skaičius didėjo, ir dviejų kambarių butas pasirodė per ankštas tokiai didelei šeimynai. Tame bute šeima pragyveno vienerius metus. Apie Raimundos ir Vytenio Miškininių šeimą, kaip gerumo ir ramybės salėlę, buvo žinoma mieste. Todėl Kauno miesto savivaldybė garantavo, kai iš komercinio ūkio banko buvo paimta 45,000 dolerių paskola ir nupirktas mūrinis namas gražiame, nemažame sodelyje. Kas tik šiuos namus lanko, stebisi, kaip juose jauku ir gera.

Našlaičiai, gyvenantys šeimoje, yra įvairaus amžiaus. Patys tvarko kambarius, vieni kitus prižiūri, padeda. Prie šio židinio gyvavimo prisideda ir mūsų Lietuvos našlaičių globos

Kai Šamplein centre buvo surengta ši daugiatautinė diena, kurioje lietuviai dalyvavo pirmąsyk, kitoje vietoje — visiškai netoli prie olimpinio stadiono — Montrealio Botanikos sode šio miesto visuomenei buvo pristatomos trys vaikams parengtos kalėdinės dovanos. Firma (Coffragants), leidžianti tradicinių pasakų seriją, vadovaujama gamybos direktorės Gailos Naruševičiūtės-Stankevičienės (Stankės), gražiai tarp žydinčių Botanikos sodo viename paviljone gėlių, žaliuojančių bambukų, lijanų ir kitų žalumynų surengtame priemime, dalyvavo gausus montrealietiškių būrys.

Tą vakarą tarp dailiai išvinguotų takų ant stalių ir stalų buvo išdėlioti daugelio bičiuliškų rankų pagaminti ir čionai sugabenti užkandžiai, supirkti gėrimai. Tą vakarą Botanikos sode angliškai ir prancūziškai besikalbančioje minioje daug kur vyravo lietuviška šneka. Mat Aušros Vartų parapijos vargonininkas Aleksandras Stankevičius (Alexandre Stankė) 1987 m. Lietuvos krikšto jubiliejaus 600-mečio sukakčiai pagal poeto Henriko Nagio žodžius parašęs net Lietuvoje atsidūrusių ir ne kartą Žemaitijoje atlikta „Kryžių ir Rūpintojėlių Lietuva“ kantatą, sukūrė ir trims pasakoms „Raudonkepuraite“, „Auksaplaukė ir trys meškos“ ir „Batuotas katinas“ muziką. Skamba įžanga, paskui sekamas pasakos tekstas, kuris beveik nuolat lydimas melodingu garsu, labai gražiai ir tinkamai mažiesiems klausytojams pritaikyti muzikos akordų. Tik ką jie primena? Tokie lengvi, švelnūs ir pagaulūs? Tai skamba iš žilos senovės močiutės ir motinos lopsinės nuotrupos, lietuviško, kur nors prie Zervynų, Siesarties ar prie Sasnos tekancio upelio čiurlenimas, girdėti Džukijos pušynų ošimas ir prie Nemuno vingio suokiančių paukščių gaida. Vargu, ar kas nors atsivertęs nedidelę, gražiai apipavidalintą Pero pasakų knygutę „Boucles d'or et les trois ours“ prancūzų ar anglų kalba šnekančios šeimos vaikų ir net suaugusių pasakys, kad šiose vaikiskose pasakose gyva lietuviškos muzikinės tradicijos dvasia, kad čia pulsuoja lietuvių kūrybinė mintis. Jos apraiškos, — tiek Annexe du Centre Champlain, tiek Montrealio Botanikos sode prie olimpinio stadiono — apsilankę Montrealio televizija, kuri trumpai parodė abu šiuos renginius, o vietinis laikraštis „Le Messenger“ gan plačiai aprašė suaugusių mokykloje surengtus tarptautines savaites renginius.

Taip ir barstosi po pasaulį lietuviškos kultūros krislai, auklėdami mažus, darydami ge-

Nuotr. Jono Tamulauičio

DAUKANTO PREMIJA — G. SUBAČIUI

Šiemetinė Simono Daukanto premija paskirta Vilniaus universiteto habilituotam filologijos daktarui Giedriui Subačiui.

G. Subačius tyrinėja Skuodo apylinkių šnekamąją kalbą, kaip ji keitėsi nuo Daukanto laikų ir koki poveikį turėjo bendrinės lietuvių kalbos formavimui.

S. Daukanto gimimo 202-ųjų metų minėjime dalyvavo Skuodo savivaldybės, mokyklų ir bažnyčios atstovai, grojo kamerinės muzikos atlikėjai iš Vilniaus. Istoriko, rašytojo, tautosakos rinkėjo S. Daukanto gimtadienio minėjimas Skuodo rajone, Lenkimuose, vyksta kiekvieną rudenį nuo 1989 m. Kas dveji metai, pagerbiant rašytoją atminimą, skiriama S. Daukanto premija literatūros ir istorijos srityse nusipelnusiems žmogui.

Pirmosios S. Daukanto premijos laureatu tapo Žemaitijos rašytojas Petras Dirgėla už romaną „Joldijos jūra“, 1991 m. premija paskirta istorijos mokslų daktarui akademikui Vytautui Merkiui už monografiją „Simonas Daukantas“. Prieš dvejus metus laureatu tapo jaunas istorikas Egidijus Aleksandravičius už knygą „Prieš aušrą“.

• Lietuva užima 65,000 kvadratinį kilometrų žemės plotą.

Kun. Kazimieras J. Ambrasas

komitetas, kas metai kiekvienam našlaičiui nusiųsdamas po 150 dolerių.

Raimunda visiems žmonėms, kurie atsiunčia aukas, kurie dirba komitete, taria nuosirdžiausius žodžius.

Šie vaikų namai, pvz., miltus

gauna iš Kauno Uždarosios akcinės bendrovės (UAB) „Grūdas“. Gauna ir kombinuotų pašarų, nes šeima turi ir gyvulių — karvę, keturias kiaules, ožką, vištą.

Šiame ūkelyje dirba patys vaikai, mokydami visų ūkio

O gal paskambins mamytė? Raimundos Miškinienės globojami vaikai našlaičiai, prieglobstį radę jautrių žmonių namuose „Sodas“.

darbų. Žiemai pašarų parūpina kun. Viktoras Aukštakalnis, šiemet nupirkęs šeimai sunkvežimį. Juo ir buvo suvežtas šienas, šiaudai, kitos gėrybės.

Man atrodo, kad Miškinienės šeima net nelygintina su valdiškėmis „šeimomis“ — vaikų

namais. Miškinijų vaikai jaučia absoliučią laisvę, tikėjimą jų gabumais, čia visapusiškai ugdomi vaiko sugebėjimai bei polinkiai. Vasaros metu vyresnieji vaikai važiuoja į Estiją, Vokietiją lengvesniems ūkio darbams, pvz., ravėti daržus. Vaikai užsidirba išlaikymą ir pamato moderniai tvarkomus ūkius, pratinasi prie darbo.

Keturi vyresnieji, sulaukę 18 metų, jau studentai aukštesniosios amatų mokyklose. Šeimos galva — Vytenis — inžinierius programuotojas, tačiau tokie didieji šeimai reikia ir daug pinigų. Pusę namo kainos sumokėjo norvegai, danai nupirko baldus, nemažai padėjo Atviros Lietuvos fondas. Didelė skolos dalis dar nesumokėta. O bankui dar šiais metais būtina reikia sumokėti 10,000 dolerių, kitaip šeima gali netekti namo. Mūsų geraširdės Lietuvos Dukterų draugijos narės jau nusiuntė 2,000 dolerių. Gal dar atsiras geradarių?

Miškinienė gaunama labdarą, mano supratimu, panaudoja

Danutė Bindokienė

Po rinkimų

Vakarų pasaulio žiniasklaida daug dėmesio skyrė gruodžio 17 d. vykusiem rinkimams į Rusijos parlamentą. Dar gerokai prieš tą datą buvo įvairių spėliojimų ir nuotaikų analizavimo, prognozuojant, kad rusų tauta į rinkimus reaguos labai skeptiškai ir galbūt iš vis neis balsuoti, o pagrindiniai laimėtojai busia „naujieji“ komunistai, kuriems ypač naudinga tautos apatija.

Pirmosios porinkimines žinios skelbė, kad vis dėlto daugiausia balsų surinko komunistai ir vadinamoji liberaliųjų demokratų partija, kurios vadas yra kontraversiškas nacionalistas Vladimir Žirinovskij. Tos žinios užsienyje staigmenos nepadarė, bet buvo sutiktos su rūpesčiu. Didesnę staigmeną sukėlė nepasitvirtinusi balsuotojų apatija — į rinkimų būstines suplaukė apie 65 procentai gyventojų (1993 m. parlamento rinkimuose dalyvavo maždaug 55 proc.). Nemažesnė staigmena buvo ir tai, kad tik keturios partijos peržengė daugiausia balsų surinkusių — 5 proc. — ribą ir laimėjo reprezentaciją Dūmoje. Tiesa, antradienį (gruodžio 19 d.) tebuvo suskaičiuota 40 proc. balsų ir rezultatai dar galėjo gerokai pasikeisti. Tačiau vargiai pasikeis faktas, kad komunistų partija laimėjo 22 proc. balsų, o po jų — su 11 proc. — geriausiai pasirodė nacionalistai. Manoma, kad už komunistus daugiausia balsavo vyresnio amžiaus žmonės, kurių santaukos ištirpo ekonominių reformų įkarštyje. Iš pensijos negalėdami pragyventi, daugumas turėjo vėl ieškoti darbo arba nuolat žvelgti skurdiui į akis, todėl jie buvo labiau linkę tikėti komunistų pažadais visapusiškai pagerinti gyvenimą.

Žirinovskij su savo „liberaliais demokratais“ patraukė jaunesnius balsuotojus, kuriems patinka jo drąsus patriotizmas ir „kitokios“ pažiūros. Jau kalbama, kad galbūt komunistai sudarys koaliciją su Žirinovskio partija ir tuo būdu įstengs „pakirsti reformų šaknis“ ateinančių metų birželio mėn. vyksiančiuose prezidento rinkimuose.

Vis dėlto prez. Jelcin laikomas pagrindiniu gruodžio 17 d. rinkimų laimėtoju. Nepaisant vis dar pašlijusios sveikatos, Jelcin yra tvirtai nusistatęs tęsti užsibrėžtas reformas ir ruošiasi kandidatuoti antrajai kadencijai. Komunistų partijos pasisiekimas, Jelcino nuomone, nėra jau toks svarbus, nes jų partija nepritraukė naujų narių, o už ją balsavo prajaučiantys iš

namais. Miškinijų vaikai jaučia absoliučią laisvę, tikėjimą jų gabumais, čia visapusiškai ugdomi vaiko sugebėjimai bei polinkiai. Vasaros metu vyresnieji vaikai važiuoja į Estiją, Vokietiją lengvesniems ūkio darbams, pvz., ravėti daržus. Vaikai užsidirba išlaikymą ir pamato moderniai tvarkomus ūkius, pratinasi prie darbo. Keturi vyresnieji, sulaukę 18 metų, jau studentai aukštesniosios amatų mokyklose. Šeimos galva — Vytenis — inžinierius programuotojas, tačiau tokie didieji šeimai reikia ir daug pinigų. Pusę namo kainos sumokėjo norvegai, danai nupirko baldus, nemažai padėjo Atviros Lietuvos fondas. Didelė skolos dalis dar nesumokėta. O bankui dar šiais metais būtina reikia sumokėti 10,000 dolerių, kitaip šeima gali netekti namo. Mūsų geraširdės Lietuvos Dukterų draugijos narės jau nusiuntė 2,000 dolerių. Gal dar atsiras geradarių? Miškinienė gaunama labdarą, mano supratimu, panaudoja

kitų partijų, tuo susilpnindami savąjas ir nuteikdami jas prieš komunistus. Dėl šios priežasties parlamente bus dar daugiau susiskaldymo, išrinktieji partijų atstovai nesijungs į koalicijas. Paskirai veikdami, niekuomet nesudarys daugumos svarbių sprendimų metu. Vadinasi, net ir komunistai Dūmoje nebus per daug pavojingi.

Panašios nuomonės buvo ir Lietuvos Respublikos prezidentas A. Brazauskas, nes, pasak jo, Rusijoje Dūma neturi per daug įtakos — jos priklauso prezidentui. „Prezidento vaidmuo Rusijoje labai didelis“, pareiškė A. Brazauskas spaudos konferencijoje gruodžio 18 d.

Politologų spėjimai visiškai „prasovė pro šikšnelę“ dėl žemdirbių laimėjimo (jie gavo 8 proc. balsų), taip pat prastai užsirekomendavo Černomyrdin (9,7 proc.) ir kita demokratines krypties partija „Jabloko“ (7,9 proc.). Netikima, kad rezultatai daug pasikeis, suskaičiuavus visus balsus, o tas įvykis gal tik šios savaitės pabaigoje. Viena ar kitaip, komunistai ir nacionalistai vis tiek pasiliks laimėtojų sąrašo viršuje.

Daug mažiau kalbama apie balsavimus, tą pačią dieną vykusius Čėčenijoje. Vakariečiai į juos žiūri kaip į Maskvos reisuotą farsą, nedaug panašų į tikrovę. Kremliaus tikslas buvo įteisinti Čėčenijos okupaciją, pasodinant į valdžią savo patikėtinį, šokantį pagal Maskvos taktą. Toks kandidatas, turėjęs pakeisti prez. Dudajevą, buvo Doku Zavgajev. Tačiau jis pasiliko ir vienintelis sąrašas, nes antrasis — Ruslan Chasbulatov — prieš rinkimus savo kandidatūrą atsiėmė (juk tai sovietų išbandytas metodas: kai yra tik vienas kandidatas, jis ir išrenkamas). Rinkimų stebėti neatvyko tarptautinė komisija, o daugelyje miestų ir mažesnių miestelių balsavimai buvo neįmanomi dėl čėčenų partizanų veiklos (čia ir vėl kartojasi rinkimų istorija panašiai, kaip ankstyvaisiais bolševikmečio laikais Lietuvoje).

Iš esmės Čėčenijoje situacija nepasikeitė: kovos dėl nepriklausomybės vyks toliau, o Maskva turės „pilnas rankas“, besistengdama jas tiek užspausti, kad neerztų užsienio. Nedaug kas pasikeis ir Rusijos Dūmoje, tik galbūt Jelcin, pamatęs „užrašą ant sienos“, stengsis pagerinti kai kurias opias kasdienybės sritis, kad birželio rinkimuose gyventojai už jį balsuotų.

taupiai ir tvarkingai.

Iš Kauno važiuoju į Viduklę. Čia Viduklės gatvės 56-uoju numeriu pažymėtame name įsikūrė Krikščioniški vaikų našlaičių namai „Don Bosco“. Jie įsteigti kun. Viktoro Aukštakalnio iniciatyva. Stasys ir Gražina Kalniūnai augina aštuonis vaikus našlaičius. Vienos šeimos keturi vaikai yra iš Kauno. Vaikų motina dingo, o tėvas, kaip spėja tardymo organai, nužudė vaikų motiną ir bute užkalė vaikus. Šie vaikučiai ir buvo atvežti į Viduklę. Kitų našlaičių likimai — panašūs. Vaikai likę be globos ir be artimųjų. Ar jie supranta, kas su jais atsitiko? Ar jie žino žodį našlaitis?

Vaikai atrodo baugstūs, liūdini, išblyškę, kol kas dar niekieno neremiami. Susisiekiu su Čikaga ir nusprendėme šią šeimą remti.

Namas, kuriame gyvena našlaičiai, nuo to laiko, kai čia lankiausi pernai, labai pasikeitė.

(Bus daugiau)

KŪČIŲ VAKARO PRISIMINIMAI

I Heidelbergo pilies pakalnėje, prie pat Universiteto bažnyčios sienos, esančia seną studentų kavinaite, snaiguliavimo lydimas, atėjau prisėsti, atsipūsti, apūlti. Kavinaitė buvo beveik tuščia. Duryse pasitiko plokštelės melodija „Heilige Nacht!“ Buvo Kalėdų išvakarės, mano Kūčių vakaras...

Plokštelė baigė groti Kalėdų giesmę ir pasigirdo „Vagabundenlied“, Viduramžių „studies“ bastino melodija. Vieton žmogų guodžiančios šv. Kalėdų gaidos, kažkas įjungė prisiminimų ekraną. Prisiminimų mintys užgriuvo praeities vaizdais ir dabarties bei ateities mirażais. Tai buvo penkioliktos Kalėdos nuo to laiko, kai raudonieji mane išvijo iš namų, iš mano tėvynės, net ir elgetos „tarbos“ neduodamas. Išvijo mane ar aš pats pabėgau? Ar ne vis viena? Tapau „Vagabundenlied“ melodijos bastinas...

Karo mėsmalės pakelyje įtrauktas į liepsnosvaizdžių žibalo čiurkšlės ugnį, sutraikyto tūkstantį čezėjimą, grindinio deginimo fosforu smarve. Drezdeno griuvėsiuose, kaip vėliau sužinojau, žuvo timas draugas su šeima, daug kitų išnyko kitur. Poznanės „pagrėbstai“, it gervė lietaus, laukė kada raudonieji juos išvaduos iš rudųjų jungo; mat antrieji atėjūnai visuomet atrodė geresni nei pirmieji.

Po pabėgimo metų Vasario 16 dieną, apie trečią valandą ryte, į miesto pakraščio namo rūsi, pilną besislapstančių nuo karo ugnies gyvųjų, „pepešą“ ikišės mažūgis sovietų grandinis klausiamai sušuko: „Niemcew niet?“, bet, net nelaukdamas atsakymo, nubėgo tolyn, nes prie septynių aukštų požemių tvirtovės vyko žiauri oro ir žemės kova.

Tą pat dieną lenkų partizanai, drauge su bičiuliu, buvo pastatę prie sienos suaudymui, o išgelbėjo tik maža lietuviška maldaknygė, turėta duonmaišyje. Keisti likimo keliai! Tų lenkų partizanų vadą, einantį Poznanės-Oborinki plentą, sovietų sunkvežimis sutraiskė kitų metų Kūčių vakarą...

Tų pat metų Velykų šeštadienio ryte, iš (sovietų) stovyklos virėjo vokiečio, irgi kalinio, malonės slapčiomis gautas kiaušinis, skirtas būti lietuvių kiaušiniu, vyresniojo leitenanto, stovyklos partorgo, ruso, kuris sakėsi buvęs mokytojas, kaliniui iš guolio buvo pavogtas. Tų pat metų balandžio mėnesio gale, dar prieš karo paliaubų saliotus, iš Poznanės miestelyje sovietų poorganizuotos stovyklos, išvežta buvo per 27,000 ne sovietijos piliečių. Išvežta miškų kirsti šiaurės Sibire. Kiek buvo įmanu patirti, visi jie liko amžiams miegoti Amžino įšalo žemėje. Tuoj po paliaubų, irgi

gyvulinuose vagonuose, į „tolimuosius Rytus“ iškeliavo per 20,000 moterų, o birželio mėnesį apie 12,000 lenkų AK karių, išlaisvinant ir juos iš savo krašto. Visą tą vasarą pro Poznanę, nuo Berlyno ir į Rytus „plaukė“ tūkstančiai gyvulinų vagonų... Vakarai tada džiaugėsi karo pabaiga ir laisve.

Tų pat metų birželio mėnesio gale, kai Maskvos genštabistai kalinių stovyklose karštligiškai ieškojo Reicho techninių mokytųjų fizikos mokslo profesorius, tos pat stovyklos leitenantas, viršininko adjutantas, Krymo totorius, fronte sužeistas (ir už tai ordinu apdovanotas), išėjęs iš ligoninės, savo tėviškėje Kryme neradęs savo šeimos, nes Stalinas, tuoj po paliaubų dienos, visus Krymo totorius ištrėmė į Sibira, — lietuviui šaukė: „...kodėl tu bijai maskolių, tu užmiršai, kad kažkada lietuviai ir totoriai mušė maskolius... mes dar juos mušime!“

O stovyklos ūkio vadovas, vyresnysis leitenantas, dar prieš karą pabuvojęs Taigos stovyklose, Votiakas, iš kažkur nuo Karelijos, sakė, jog man kelias į Lietuvą ešas per „tolimuosius Rytus“ ir „dvidešimt penkerius metus“, o j klausimai „kodėl?“, teatsakė: „... Aš nežinau, kas tu toks esi! Gal tu esi Dievo angelėlis, bet tu buvai Vakaruose, o to vieno užtenka“...

Iki tų pat metų gruodžio mėn. pradžios, daugiau kaip pora tūkstančių tos stovyklos „distrofikų“, ne sovietijos piliečių, liko neišvežti, nes juos priglaudė Poznanės miesto pakraščio žvyrduobės...

Stovyklos sienos išnyko ir prasidėjo šešėlinis klajojimas, kurį apsvietė po beveik metų per Šveicarijos „Raudonųjų kryžių“ gauta žinia, kad mano šeima išliko gyva...

Karo metų paskutinės Kūčios, jau ne Lietuvoje, kažkur pakelyje, buvo drauge su šeima, o pirmųjų pokarės metų Kūčios pradėjo vėl kažkur pakelyje, bet svetimumo krašto „beduignes“, kur daug jų greit mirė badu, nuo išsekimo? Kodėl dešimties tūkstančių buvo nužudyti vien todėl, kad jie buvo lietuviai, kad jie nepabijojo kovoti dėl Lietuvos išlaisvinimo?

Viešpatie, Viešpatie, už ką tos kančios, ašaros Lietuvos puoselėtojams, kurie norėjo gyveninti su visais Lietuvos kaimynais taikoje? Ar laimės, ar raganos tokį Lietuvos žmonių kelią užprogramavo? Kodėl tiek daug Lietuvos kūdikių, vaikų, tremtyje ir Lietuvoje, žuvo, mirė badu, liko našlaičiais?

Tarytum iš viduramžių tamsos, iš kavinaitės neapšviesto kampo kažkoks kipšukas iš Harzo kalnų, raganų sąmokslavimo lizdo, sukikeno ir švėbeldžiudamas pagarsino: „... ne tu vienas, ne vien tūkstančiai tavųjų, bet milijonai kitų, prie ir draugų, be paliovos pasaulyje buvo ir yra siurbiami į tą apokaliptinę istorijos mėsmalę, nes Žemėje niekas nenori Taikos ir Ramybės.“

Ar buvo lengviau po to šėtoniuko pasityčiojimo? Nežinau! Buvo skaudu! „Vagabundenlied“ melodija pasibaigė. Visi tos slogaus gyvenimo kelio vaizdai, praeities filmo vaizdai išnyko it dūmai.

Pasigirdo kita Kalėdų giesmė: „Kūdikėlis Jėzus“, kuri priminė, jog Kūčių vakarą visas pasaulis džiaugiasi, nes Kūdikėlis Jėzus atnešė Taiką ir Ramybę žmogui žemėje. Tik tas žmogus, įsipainiojęs į savo kasdieninių smulkmenų vyžų apyvaras, nesugebėjo dovanos priimti. Mat tasai žmogus, be rodo, tą vakarą buvo užimtas skunduo prieš savo artimajį rąšymu...

metų į savo „urvą“ viename kaime, kur tą vakarą ant mano „kūčių stalo“ tebuvo tik į ledą sušalusio vandens puodukas. Po kelių metų sužinojau, kad kaip tik tą Kūčių vakarą Kaune, savo bute, buvo nužudyta mano Mama. Buvo įtariami kažkokie „sovietų kariuomenės dezertyrai“, bet niekad jos žudikai nebuvo rasti...

Vaikystės laikų caro tvirtovės pakraščio namelis Kūčių vakarą žėrėdavo šviesa, o eglutė, margais saldainiais papuošta, vaikų akims buvo magnetas. Nors vaikystės metais ne tik karves ganyti reikėjo, bet ir, kaip „vyriausias“, dirvą net arklui arti ar dalgiu pjauti šieną teko, o vėlyva rudeni, išjungus į takta, reikėjo kultū rugius, paskui juos malti girmomis, bet Kūčių vakarą visa šeima, susiturdavo prie stalo, padengto šieniu ir baltutėle staltiese, ant kurios Mama patiekdavo ne mažiau tuzino skanių patiekalų...

Karštligiškas knygos pamėgimas per Lietuvos universitetą atvedė prie vaizdų, liudijusių, kad stropiai dirbant, nepaliaujamai ir sąžiningai dirbant „kuo geriausiai“, buvo įmanu tapti Lietuvos piliečiu su gan užtikrintu rytojumi savo šeimai. Nepriklausomos Lietuvos parvaidžio buvo daug miestuose ir kaimuose.

Heidelbergo pilies kalno papėdėje, studentų kavinaitėje tie praeities vaizdai ir visos nepriklausomos Lietuvos kelias atrodė lyg laumių ir raganų pakaitomis supinta pasaka.

Kodėl mums, senosios Lietuvos nuolažoms, kurios jau nežinojo svetimųjų jungo, likimas buvo toks žiaurus? Kodėl nepriklausomos Lietuvos žmonės, savo darbštumu sugebėję, Putvinskio žodžiais tarant, ir iš tuščio pripildyti, svetimųjų — seno Lietuvos prieš, Rusijos žmonių — buvo apšaukti: kraugeriais, parazitais, išnaudotojais, tarptautiniu keiksmažodžiu „buržuajais“, dergiam, koliojami? Už ką šimtai tūkstančių ramių Lietuvos žmonių buvo kalinti, tremti į svetimumo krašto „beduignes“, kur daug jų greit mirė badu, nuo išsekimo? Kodėl dešimties tūkstančių buvo nužudyti vien todėl, kad jie buvo lietuviai, kad jie nepabijojo kovoti dėl Lietuvos išlaisvinimo?

Viešpatie, Viešpatie, už ką tos kančios, ašaros Lietuvos puoselėtojams, kurie norėjo gyveninti su visais Lietuvos kaimynais taikoje? Ar laimės, ar raganos tokį Lietuvos žmonių kelią užprogramavo? Kodėl tiek daug Lietuvos kūdikių, vaikų, tremtyje ir Lietuvoje, žuvo, mirė badu, liko našlaičiais?

Tarytum iš viduramžių tamsos, iš kavinaitės neapšviesto kampo kažkoks kipšukas iš Harzo kalnų, raganų sąmokslavimo lizdo, sukikeno ir švėbeldžiudamas pagarsino: „... ne tu vienas, ne vien tūkstančiai tavųjų, bet milijonai kitų, prie ir draugų, be paliovos pasaulyje buvo ir yra siurbiami į tą apokaliptinę istorijos mėsmalę, nes Žemėje niekas nenori Taikos ir Ramybės.“

Ar buvo lengviau po to šėtoniuko pasityčiojimo? Nežinau! Buvo skaudu! „Vagabundenlied“ melodija pasibaigė. Visi tos slogaus gyvenimo kelio vaizdai, praeities filmo vaizdai išnyko it dūmai.

Pasigirdo kita Kalėdų giesmė: „Kūdikėlis Jėzus“, kuri priminė, jog Kūčių vakarą visas pasaulis džiaugiasi, nes Kūdikėlis Jėzus atnešė Taiką ir Ramybę žmogui žemėje. Tik tas žmogus, įsipainiojęs į savo kasdieninių smulkmenų vyžų apyvaras, nesugebėjo dovanos priimti. Mat tasai žmogus, be rodo, tą vakarą buvo užimtas skunduo prieš savo artimajį rąšymu...

ŽYGIS Į JUNGTTINES TAUTAS NENUTRŪKO

Paulius Jurkus gražiai pamėnėjo prieš 30 metų įvykusią didžiąją baltiečių demonstraciją New Yorke — žygi į Jungtines Tautas („Esam laisvi — netylėkim!“), „Draugas“, lapkričio 29 d.). Gaila tik, kad pakiliai aprašęs 1965 lapkričio 13 d. masinį susirinkimą Madison Square Gardens salėje ir eisena į Jungtinių Tautų būstinę, žygio rezultatus liūdnei įvertino. „Lapkričio 13 d. žygio laisvės šūktis išblėso, entuziazmas sušūktis kaip meteoras ir staiga užgeso, palikęs tik prisiminimus“. Žinoma, tai tiesa, nes neįmanoma ilgą laiką išlaikyti pakiliai masinės demonstracijos nuotaiką. Orkestrai nutyla, šviesos užgesta, dalyviai išsiskirsto, lieka atkaklus, o kartais ir įkyrus darbas.

To darbo emėsi iš žygio kilusi bendra baltiečių BATUNO organizacija (Baltic Appeal to the United Nations). Pasibaigus Jungtinių Tautų misijų lankymui ir žygio rezoliucijų bei papildomų memorandumų įteikimui, baltiečių delegacijos susirinko aptarti ir įvertinti apsilankymų rezultatus. Buvo nutarta, kad vienkartinis misijų lankymas nebūs poveikis, nes netrukus bus užmirštas, kad reikalinga joms nuolat teikti informaciją apie sovietų okupuotus Baltijos kraštus ir stengtis jas palankiai nuteikti Baltijos valstybių laisvės klausimu. Tam buvo įsteigta BATUNO organizacija, sušildanti iš trijų sekcijų — lietuvių, latvių ir estų. Pirmininkas buvo išrinktas prel. Joris Bārkūns, o aktyviausias veiklos vadovas iki jo mirties buvo latvis kun. Norbertas Trepša.

Per 25 metus, nuo 1966 iki 1991, kai Baltijos valstybės buvo priimtos į Jungtines Tautas, BATUNas atkakliai dirbo, informuodamas ir įtaigodamas Jungtinių Tautų misijas. Per ilgą laiką keitėsi pagrindinės temos, kurios buvo pabrėžiamos BATUNO raštuose ir apsilankymuose, pradžioje sovietinis kolonializmas, vėliau — žmogaus teisių pažeidimai. Vėlesniais veiklos metais BATUNas siųsdavo savo atstovus ar delegacijas į kasmetines Jungtinių Tautų žmogaus teisių konferencijas Ženevoje. Daugelis misijų BATUNO įteiktą medžiagą su savo

stalo kavinaitėje buvo karštos arbatos stiklinė, kuri man pasakė, jog iki šiol keliauju po pasaulį todėl, kad Kūdikėlis Jėzus ir man nusišypsojo. Buvo eilinis Kūčių vakaras. Heidelbergas. 1958 metų Kūčių vakaras. Tą eilinį Kūčių vakarą iš gyvenimo kelio kreivės niekaip neišmėsi...

Baisiusis Senelis Algimantas Gureckas

pranešimais persiūsdavo į savo užsienio reikalų ministerijas. Prasidėjus Baltijos kraštų išsilaisvinimo judėjimams, BATUNas sudarydavo galimybes tų judėjimų veikėjams apsilankyti Jungtinių Tautų misijose. Kartu su JAV Lietuvių Bendruomenė ir Lietuvių informacijos centru, BATUNas dalyvavo, 1989 m. paruošiant prof. Vytauto Landsbergio ir Zigmo Vaišvilos apsilankymus įvairių kraštų misijose.

Baltijos valstybes priėmus į Jungtines Tautas, tų valstybių nuolatiniai atstovai ambasadoriai Anicetas Simutis, Ernst Jaakson ir Anatol Dinbergs, vėliau Ojar Kalniņš, kurdami savo misijas, misijų patarėjais pasikvietė daugumoj buvusius BATUNO darbuotojus. Todėl Lietuvos, Latvijos ir Estijos misijos iš karto artimai ir nuširdžiai bendradarbiavo, nes jų darbuotojai buvo bendros veiklos BATUNe draugai.

Tiesa, nuo pat įsisteigimo lietuvių sekcija BATUNe buvo silpniausia, nes mažai New Yorke lietuvių išjungė į jo veiklą. O BATUNas kaip tik reikėsi New Yorke ir jo artimos apylinkėse ir tik žymiai vėliau dar ir Šveicarijoje, kur iš lietuvių į BATUNo veiklą išjungė dabartinis Lietuvos ambasadorius Ženevoje Narcizas Prielaida. Latvių ir estų centrinės organizacijos BATUNo veiklą vertino ir ją rėmė. Pasaulio ir JAV Lietuvių Bendruomenės taip pat su juo atitinkamomis progomis bendradarbiavo.

Nepaisant mažo BATUNo narių lietuvių skaičiaus, jie didele dalimi tai atsėvė itin intensyvia savo veikla. Ilgus metus lietuvių sekcijai ir rotaciniai būdu priėjus eilei, visam BATUNui vadovavo Kęstutis Miklas. Per visą BATUNo veiklos laiką su ypatingu uolumu darbovisi Nastutė Umbrazaitė ir Dalia Bulgarytė. Daugelis kitų veikėjų ir ypač studentų darbovisi BATUNe po keletą metų, o jiems pasitraukus ir išvykus juos pakeisdavo kiti.

Šiuo metu BATUNas krizėje. Veikliasis nariai nuėjo darbuotis į Baltijos valstybių misijas. BATUNui lyg nebeliko ką veikti, nebent vėl imtųsi informacinio darbo tais klausimais, kuriais Baltijos valstybės negali oficialiai pasisakyti, pvz., Karaliaučiaus krašto priklausomybės klausimu.

Bet vis tik galima tvirtinti, kad, prieš 30 metų pradėtas, žygis į Jungtines Tautas nenutrūko, nes lietuvių, latvių ir estų sukurtas BATUNas tą žygi tęsė, kol išsivadavė Baltijos valstybės tapo Jungtinių Tautų narėmis.

TRANSPAK
Siuntiniai į Lietuvą laivu su pristatymu į namus.
Pinigai pervedami doleriais. Sutvarkomi palikimai.
Skubiems siuntiniams AIR CARGO.
Komerčinės siuntos pagal susitarimą. Dokumentus, įgaliojimus notarizuojame veltui.
MAISTO SIUNTINIAI.
Du patys populiariausi - už \$39.- ir \$98.-
\$39.- kava tirpi, kava malta, vitaminizuota arbata (tirpi), kakava tirpi, vaisių koncentratas, sausainiai, aliejus, mėsos konservai, aspirinas, multivitaminai.
\$98.- dešra (rūkyta), mėsos konservai, šprotai, vaisių koncentratas, margarinas, aliejus, sūris, sausainiai, vitaminizuota arbata (tirpi), kakava tirpi, kava malta, kakava, cukrus, kruopos (ryžiai), makaronai, razinos, majonezas, riešutai (išlukštenti), konservuoti žirneliai, konservuoti agurkai, šokoladas, aspirinas, multivitaminai. 55 svarai arba 25 kg.
Siųskite per seniausią siuntinių į Lietuvą įstaigą. **TRANSPAK, 2638 W. 69th St. Chicago, IL 60629 Tel. 312-436-7772**

CLASSIFIED GUIDE

MISCELLANEOUS

Linksmų Švenčių visiems
B & D Lounge
klientams linki
YUGO
Sekančius du savaitgalius groja "Broliai"
Tel. 312-925-6264

ELEKTROS
VEDIMAI — PATAISYMAI
Turiu Chicagos miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.
312-779-3313
KLAUDIJUS PUMPITIS

AUTOMOBILIO, NAMŲ, SVEIKATOS, IR GYVYBĖS DRAUDIMAS.
Agentas Frank Zapolis ir Off. Mgr. Aukšė S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. (708) 424-8654
(312) 581-8654

J & S CONSTRUCTION
„Shingle“ stogai ir visų rūšių apkalimai (siding): medžio, aluminiausias ir kt. Turiu darbo draudimą. R. Jankauskas, tel. 708-969-2658.

TAISOME
SKALBIMO IR DŽIOVINIMO MAŠINAS, ŠALDYTVUVUS, ŠILDYMO SISTEMAS, VIRYKLAS, ORO VĖSINTUVUS.
H. Deckys
Tel. 312-585-8624

U.S. Savings Bonds
Make Great Gifts.
A public service of this newspaper

GREIT PARDUODA
RE/MAX REALTORS
(312) 586-5959
(708) 425-7161
RIMAS L. STANKUS

- Perkant ar parduodant
- Greitas ir sąžiningas pataravimas
- MLS kompiuterinį FAX pagalbą
- Nuosavybės įkainavimas veltui
- Perkame ir parduodame namus
- Apartamentus ir žemę
- Pensininkams nuolaida

Century 21 KMIĘCIK REALTORS
7922 S. Polanski Rd.
4365 S. Arches Ave.
DANUTĖ MAYER
284-1900
Jei norite parduoti ar pirkti namus, kreipkitės į Danutę Mayer. Ji profesionaliai, sąžiningai ir asmeniškai pataravims. Įkainavimas veltui.

HELP WANTED

Reikalinga „Social Worker“. Pilnos savaitės darbas dvikalbėje institucijoje. Geras atlyginimas su pūkais priedais. Reikia turėti BSW ar MSW. Pageidautina patirtis su ligoniais (Nursing Home) ir pažinimas valdžios reikalavimų. Siųsti aprašymą savo darbo patirties: Administrator, Matulaitis Nursing Home, 10 Thurber Rd., Putnam, CT 06260.

Gėrimų parduotuvei-barui reikalingas kasininkas; 8 val. darbas. Rimti ir sąžiningi prašome kreiptis: B & D Liquors, 6600 S. Kedzie, Chicago.

STASYS BARAS
Audio kasete ir CD
Dainuoja lietuviškai įvairių operų arjas. Stuttgardo symfoninis orkestras. Diriguoja Darius Lapinskas ir Aleksandras Kučiūnas
Audio kasetė - 10 dol. Su persiuntimu 12 dol.
CD - 15 dol. Su persiuntimu 17 dol.
Gaunamos DRAUGE 4545 W. 63rd St. Chicago, IL 60629

VYDŪNO FONDO LEIDINIAI

NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS ISTORIJA, istoriko prof. J. Jakšto paskutinis veikalas apie 1918-1940 m. Lietuvos politinį, ekonominį gyvenimą, kurį autorius pats pergyveno. 272 psl., gausiai iliustruota knyga nuotraukomis ir žemėlapiams, gražiai įršta, tinkama dovana kiekvienam, \$15.

LIETUVOS BEI LIETUVIŲ KRIKŠTAS IR 1387-JI METAI, istoriko J. Dainausko susidomėjimą sukėlusis knyga, kurioje autorius iškelia naujus faktus Lietuvos istorijoje, paneigdamas daugelio suklustotus ir daugelio kartotus teiginius. Kiekvienas domintis Lietuvos istorija, šioje knygoje ras daug įdomių skaitinių, paneigimų. 352 psl., gausiai iliustruota, \$15.

DIDYSIS VARPININKAS VINCAS KUDIRKA, žinomo monografijų rašytojo A. Merklio įdomiai parašytas veikalas apie XIX amžiaus Lietuvos gyvenimą ir svarbiausią to laiko lietuvių darbuotoją Dr. Vincą Kudirką. Knyga lengvai skaitoma su dideliu dėmesiu iki paskutinio puslapio. Iliustruota, gražiai įršta, tinka dovanoti, 416 psl., \$15.

MANO TĖVYNĖ, Vydušo gimtųjų vietų aprašymas paprasta, vaizdinga kalba, lengvai skaitoma apie gražiausias Lietuvos pajūrio vietas. Skaitydami šią knygą nusikelsime į mūsų tėvynės gintarinį krantą, tai prisiminti padės gausios iliustracijos, žemėlapis. Knyga skirta jaunimui, bet tinka visiems, 79 psl., \$4.

KAZIMIERAS PALČIAUSKAS 1941-1944 M. KAUNE, spaudai paruošė A. Dundzila, 96 psl. Žinomo veikėjo išgyvenimai nacių okupacijos metu, už kuriuos vėliau buvo neteisėtai kaltinamas ir persekiojamas. Įdomios iliustracijos, \$4.

LIETUVA, Dr. J. Šaulio, Lietuvos ambasadoriaus Vokietijoje, rūpesčiu paruoštas spalvotas, iliustracinis žemėlapis, kokio dar neturėjome per visą nepriklausomybės gyvenimą. Tinka papuošti savo gyvenamus namus, raštines, dovanoti savo draugams. 31 x 31 colių apimties, spausdintas Italijos spaustuvės Romoje ant kriedinio popieriaus, \$15.

PASTABA: Visus šiuos Vydušo Fondo leidinius galima gauti dienraščio DRAUGAS redakcijoje arba užsakant paštu. Prie kainos Illinois valstijos gyventojai prideda 8.75% prie knygos kainos. Taip pat visi užsakytoja prideda pašto ir supakavimo išlaidų apmokėjimui.

Juozas ir Emilija Pranckevičiai prie Kalėdų eglutės „Žiburelio“ mokyklyje. Nuotr. Jūratės Fischer

50 METŲ, KAI NĖRA VILIAUS GAIGALAIČIO

Prieš 50 metų, lapkričio 30 d., Bretten mieste Vokietijoje mirė kun. prof. dr. Vilius Gaigalaitis, vienas iš žymiausių Mažosios Lietuvos veikėjų, kuriam Dievas, kaip Mozei, nebebuvo skyres dar gyvenant sugrįžti į gimtąją šalį, kurios gerovei buvo pašventęs visus savo gyvenimo metus. Jis buvo lietuvininkų tautinio susipratimo žadintojas Klaipėdos krašte, kovotojas už lietuvių kalbos išsaugojimą ne vien mokyklose, bet ir evangelikų-liuteronų bažnyčiose.

Minint mirties antrųjų metų sukaktį, Vokietijoje atsidūrusių lietuvių aukomis pastatyto paminklo pašventinimo proga, kapinėse susirinko būrelis jo mokinių, draugų ir giminių pagerbti velionio atminimą. Išėjimo lietuvių evangelikų Vyriausioji Bažnytinė taryba ir Heidelbergo universiteto lietuvių evangelikų studentų atstovai padėjo prie kapo vainikus su atitinkamais įrašais. Kalbėjo kun. Stasys Neimanas ir lic. kun. Jonas Pauperas.

Vėliau Bretten mieste Philipp Melancthon muziejaus salėje įvyko oficialus minėjimas, kurio metu lic. kun. Jonas Pauperas savo kalboje tarp kitko pakartojo velionio kartą pasakytus žodžius: „Mano lietuviams aš gimiau, dėl jų aš ir noriu darbuotis. Aš geidavau rūpintis už žmones savo kraujo ir kalbos, ir man gaila buvo, kad jiems trūko daugel idealių turtų, kuriais kiti džiaugėsi, ir aš klausdavau (savęs): Kodėl lietuviai negali taipgi tuo pasinaudoti? Dėl to aš stengiausi lietuvių vaikams išrūpinti tikybos pamokas kalboje, lietuvių kviešti į vienybės darbus naminiėje pasiuntinytėje per draugiją „Sandora“, darbuotis dėl jaunųjų krikščioniško ir tautiškai draugiško išauklėjimo... Tikiau, kad Didysis Teisėjas kartuntą mano veikimą nateisins“.

Prof. dr. Vilius Gaigalaitis gimė 1870 m. rugsėjo 27 d. ūkininko Miko ir Adužės Austinaitės Gaigalaitių šeimoje Naujienos kaime, Ragainės apskrityje. Jo gimtinė buvusi prie Geluvos ir Nemuno nuostabi žemė. „Mūsų namas, — rašė jis vėliau, — buvo medinis ir stovėjo ant kalnelio prie iš Maciškių ir Beržlaukių einančio kelio. Nuo jo, žiūrint į toli, pasireiškė nepaprastai gražus vaizdas: priešaky matėsi plačios girios, ganyklos, žardai su kaimenėmis gyvulių; visiems trims Nau-

jenos ūkininkams priklausęs pušynas, už jo — apžėlęs kalnelis. Toliau buvo matyti Žukų kaimas, 1910 m. ten tapo pasta-tyta ir bažnyčia“.

Žukų kaime teko lankyti pradžios mokyklą. Po kun. Janio Pipiro atitinkamo priruošimo, gimnaziją lankė Klaipėdoje ir Tilžėje. Jo visuomeninė veikla prasidėjo esant gimnazijoje ir įsteigiant slapta lietuvių gimnazistų draugiją „Baltija“. Nuo 1892 iki 1896 metų V. Gaigalaitis studijuoja Karaliaučiaus ir Berlyno universitetuose teologiją ir filosofiją, išgyja filosofijos daktaro laipsnį už disertaciją „Die Wolfenbuetteler litauische Postillhandschrift aus dem Jahre 1573“ (Wolfenbüttelio lietuviškasis Postilijų rankraštis iš 1573 metų), kuri buvo atspausdinta 1900 ir 1904 metais.

Po sugrįžimo į tėviškę buvo pašventinamas evangelikų-liuteronų bažnyčios dvasininku ir paskiriamas į Ramučių parapiją. Bet ilgai ten neliko, 1902 m. turėjo atsivieškinti „su mieliais prieteliais“, gavęs paskyrimą užimti antrojo kunigo vietą Priekulės parapijoje. Priekulės parapijoje išstarnavo nuo 1903 iki 1915 metų. Jam čia esant, Klaipėdos ir Šilutės apygardos išsirenka jį 1903, 1908 ir 1918 metais jį atstovavimui Prūsijos Seime, kad kovotų už lietuvininkų teises. Kartu su dr. Sauerweinu, Bruoziū, Smalakiu, Jagomastu, Zauniumi ir Angrbau rūpinasi tautinės dvasios ugdymo savo tautos žmonių tarpe.

Nuo 1915 iki 1919 metų eina mokyklų inspektorius pareigas Katyčiuose. Pirmininkauja lietuvių evangelikų-liuteronų labdaros draugijai „Sandora“, įsteigia „Sandoros moterų pagalbą“ ir „Jaunųjų sandora“. Nuo 1904 m. redaguoja leidinį „Pagalba“. Jo rūpestiu įsteigiamas lietuviškos evangelikų-liuteronų sekmadieninės mokyklos; Laugaliuose, Plikiuose ir net paliegėliams ir seneliams prieglaudos Tauragėje.

Tam nemažos įtakos turėjo Maria Dietzė Gaigalaitienė, kuri nemažą iš tėvo, evangelikų-liuteronų bažnyčios superintendantą Frankfurte prie Maino, gauto kraičio dalį paskyrė šioms prieglaudoms. Ji, išmokus kiek lietuvių kalbos, vadovavo vaikų pamaldėms ir padėjo suruošti liaudies meno parodas. „Sandoros“ draugijai atidarius knygynus Klaipėdoje, Šilutėje ir Pagėgiuose, pagal jos sumany-

ma, buvo įsteigti ir lietuvių tautodailės skyriai. Todėl šiuose knygynuose buvo galima išgyti ne tik įvairių religinio turinio lietuviškų knygų, bet ir prūsų lietuvių rankdarbių su tautiniais motyvais. Maria Gaigalaitienė dar prieš Pirmąjį pasaulinį karą padėdavo suruošti ūkininkaitėms rankdarbių ir namų ruošos kursus, ir kartu su prof. A. Kuršaičiu lietuviškų rankdarbių parodas net Tilžėje ir Berlyne.

Prof. dr. Vilius Gaigalaitis ruošė atsiminimus pasakoją apie rusų įsiveržimą 1915 m. kovo mėnesį penkioms dienoms ir šiaurinę Klaipėdos krašto dalį, apie vietinių gyventojų terorizavimą ir ištrėmimą į Rusijos gilumą. „Skandžiausiai, — pasakoja jis, — palietė mane mano prietelio, „Sandoros“ veikėjo ir „Apžvalgos“ laikraščio leidejo Ambrasaičio, nužudymas... nusigėdė ir mūsų sandarbininką Smilgynų Žvilį, kuris taip ir dingo...“

Ypač jam rūpėjo lietuviškoji spauda. Chronopolitanus ir Vaidada slapyvardžiais rašo nuo 1891 iki 1893 metų į „Varpa“ ir tarp 1892 ir 1894 metų — į „Vienybę lietuvininkų“. Be to, rašo ir išleidžia visą eilę knygų religinėmis ir tautinėmis temomis. Stengiasi rašyti net į vokiečių spauda, į „Berliner Lokal-Anzeiger“ ir į „Rheinisch-Westfaelische Zeitung“ Lietuvos nepriklausomybės temomis, išleidžia knygute, pavadintą „Die litauisch-baltische Frage“ (lietuvių-baltų klausimas) ir 1917 m.: „Litauen — das besetzte Gebiet; sein Volk und dessen geistige Stromungen“ (Lietuva — okupuota šalis; jos tauta ir josios dvasinės srovės). Šia knygute išleidžia Ženevoje net prancūzų kalba.

1918 m. Lietuvius slapyvardžiu išleidžia „Die litauische Koenigswahl und die Beziehung zwischen Deutschland und Litauen“ (Lietuviškas karaliaus pasirinkimas ir Vokietijos ryšiai su Lietuva). Lietuvių tautos komitetui Paryžiuje paruošia memorandumą dėl Klaipėdos krašto atskyrimo nuo Vokietijos. Lietuvos vyriausybė siunčia jį 1921 m. į Londoną pasitarimams dėl Klaipėdos krašto ateities.

Klaipėdos kraštui galiausiai prisijungus prie Lietuvos, prof. dr. Vilius Gaigalaitis persikelia su žmona į Klaipėdą. Pirmojoje Krašto direktorijoje tvarko bažnytinis ir mokyklų reikalus, įsteigia pirmąją lietuvių gimnaziją Klaipėdoje. Krašto muziejui vadovauja jau nuo 1924 metų. Savo tuolaikines Palangos gatvės 19 numerio namuose įrengia net dvi sales lietuviškų organizacijų susirinkimams. Jo bibliotekoje — apie 7,000 knygų. Suorganizuoja Klaipėdos krašto mokyklų draugiją, kuri įsteigia daugiau kaip 50 privačių lietuviškų mokyklų. Nuo 1926 m. yra šios draugijos pirmininku.

Lietuvos lietuvių evangelikų-liuteronų bažnyčios sinodas išsirenka 1925 m. dr. Vilių Gaigalaitį šios bažnyčios senjoru, prokurorui Martynui Kavoliui esant konsistorijos pirmininku. Dr. Viliaus Gaigalaitio pastangomis, prie Vytauto Didžiojo universiteto Kaune įsteigiamas evangelikų teologijos fakultetas, kuriame turėjo būti paruošti dvasininkai evangelikų liuteronų ir reformatų bažnyčioms. Kurį laiką jis buvo šio fakulteto profesoriumi. Rygos universitetas suteikė jam 1933 m. teologijos garbės daktaro laipsnį.

Klaipėdos kraštui 1939 m. kovo mėnesį vėl atitekus Vokietijai, jam tenka su žmona apieisti Klaipėdą. Maria Dietzė Gaigalaitienė, gimusi 1876 m. rugsėjo 24 d. Brettene, nenusi-grėžė nuo savo vyro net šiame sunkiame laikotarpyje. Ji kartu su savo vyru apsigyveno pas pažįstamą seserį Keller Kretingoje. Tuo laiku, kiek tada

buvo žinoma, kai kurios knygos buvo atvežtos į Kretingą ir palpatintos Kretingos Kavolio daržinėje. Tų knygų tolimesnis likimas nežinomas. Bet, matoma, kita jų dalis, kaip kartą Ansas Lymantas rašė „Lietuvos pajūryje“, pateko į Marburgo universiteto biblioteką, kurioje Arthur Weirich pripildęs priekvienos knygos specialų pažymėjimą: „Palikimas Kauno universiteto bibliotekai, nepriklausomai Lietuvai atskūrus. Po Vakarų Vokietijos bibliotekos priežiūra“. Maria Dietzė Gaigalaitienė išsaugojo nemažai savo vyro ir „Sandoros“ draugijos veiklos raštų.

Sovietams užėmus Lietuvą, prasidėjus Lietuvos vokiečių repatriacijai į Vokietiją, dr. Vilius Gaigalaitis ir žmona Maria apsisprendžia pasinaudoti šia proga grįžimui į Vokietiją. Kadangi jis buvo gimęs Rytprūsijoje, automatiškai skaitėsi Vokietijos piliečiu ir turėjo teisę repatriuoti į Vokietiją. Trumpą laiką gyveno su žmona Vokietijoje sudarytoje repatriantams stovykloje, vėliau, gavę vyriausybės leidimą, persikėlė gyventi į žmonos Marijos gimtinę Badeno krašte. Čia gyvendamas, užbaigė rašyti savo gyvenimo ir veiklos atsiminimus, kuriuose šiandien išryškėja ne tik jo krikščioniška ir patriotiška lietuviška laikyena, bet ir su kokiais sunkumais teko jam susidurti, esant susipratusių savo tautos žmogumi.

Marija Dietzė Gaigalaitienė tekdavo kaip vokiečiai Klaipėdoje dažnai girdėti iš vietinių vokiečių pusės įvairiausių įžeidžiančių užgauliojimų, bet ji tvirtai palaikė savo vyro tautinius užsimojimus. Gal ji nekartą kartojė savo vyrui Biblijos Senojo Testamento Rūtos savo ušvienei. Naomi tartus žodžius: „Tavo Dievas bus mano Dievu, kur tu eisi, ten ir aš eisiu, o kur tu mirsi, ten noriu ir aš būti palaidota“. Marija Dietzė Gaigalaitienė mirė 1965 m. rugpjūčio 2 d. ir buvo palaidota šalia jos vyro Bretten miesto kapinėse.

Prof. dr. Viliaus Gaigalaitio pareikštas pageidavimas 1943 m. sausio 31 d. dienoraštyje „Bet aš meliau noriu paskui atilsi rašti Lietuvos tėvynainiškoje žemėje“ išsipildė 1994 m. kovo 21 d., kada jo ir jo žmonos palaikai dalyvaujant gimnėms, lietuvininkų bendrijos „Mažoji Lietuva“ pirmininkui V. Petričiui, Vasario 16-tos lietuvių gimnazijos Huettenfelde mokytojams ir mokiniais bei iš Klaipėdos at-

„DRAUGO“ RĖMĖJAI

Aukos už kalėdines atvirutes ir kalendorių.

55.00 dol. J. Budreika, Gulfport, FL; dr. Julius Simaitis, Forest Hills Gard., NY;

50.00 dol. Vytautas Mazeika, Colbert, GA; dr. Vydas Nemickas, Riverside, IL; Z. Korius, Santa Monica, CA; M. Vaskevicius, Toronto, Ont., Kanada; Aldona Drukeinis, South Pasadena, FL; E. Diminskienė, Hot Springs Village, AR; B. Žilinskienė, Poplar Bluff, MO; Vytautas Šeštokas, Los Angeles, CA; V. Trumpa, Santa Monica, CA; Janus Rushkevich, Englewood Cliffs, NJ; dr. K.G. Ambrozaitis, Chesterton, IN; Vilius Jakaitis, Des Plaines, IL; Jonas Šarka, Omaha, NE; S.V. Pautienis, Lucerne Valley, CA; Rasa ir Domas Lapkus, Hinsdale, IL; Jonas Maurukas, P. D. St. Petersburg, FL; Victor Aukzemas, Newark, DE; Janina Simutis, East Rockaway, NY; Žagarės ir Brighton Parko Moterų klubas (per Rožę Didžgalvį), Chicago, IL; Konstancija Orentas, Cicero, IL; Elžbieta Sondienė, Toronto, Ont., Kanada; prel. Ignas Urbonas, Gary, IN; dr. Arvydas Vanagūnas, Oak Park, IL. Petras Grina, Neshanic Station, NJ; J. Švaabas, Lemont, IL;

50.00 dol. Apolinaras Varnešis, Dowagiac, MI; Vytautas Vidugiris, Rancho Palms Verdes, CA; kun. John Tamulis, Cadillac, MI; Pranas Lapė, Chamberlain, ME; Vincas Šmulkštys, Chicago, IL; Rimas Karklys, Los Gatos, CA; Gažina Kenter, Danbury, CT; dr. A. Broel-Pla-

vykusiam kun. E. Fetingiui, buvo išlydėti iš Bretteno kapinių į velionio tėvų žemę.

Po budėtuvių Klaipėdoje ir Priekulėje, galiausiai juodu rado poilsį gražioje Elniškių kapinėse. Nors „neliko giminaičių Lietuvoje, bet jų kapas, rašė kun. Darius Petkūnas, — visuomet bus prižiūrimas. Jo artimieji — tai žmonės, kuriuos jis mokė Dievo Žodžio. Kiekvieną kartą, trumpai sustoję prie jo kapo, mes prisiminsime jo darbus, kilnius siekimus, tikėjimą. Gal ir numyse užsidsę ta gerumo ir gailingumo šviesa, spindėjusi šių kilnių žmonių sielose“.

Ant iš Vokietijos atgabento paminklo užrašyta: „Jis dirbo, vargo ir kovojo, kad patarnautų žmonėms ir žemiškai tėvynei, ir kartu igytų dangiskąją“.

Valteris Bendikas

DRAUGAS, ketvirtadienis, 1995 m. gruodžio mėn. 21 d. 5

teris, Bethesda, MD; Juozas Naikelis, Omaha, NE; Juozas Žilionis, North Olmsted, OH; Jonas Siaurusaitis, Baltimore, MD; Teofilė Mišauskas, Union Pier, MI; M. Kizis, Tecumseh, Ont., Kanada.

20.00 dol. Vincas Brazys, Livonia, MI; Paulina Heiningas, Detroit, MI; Antanas Barčas, Sun City West, AZ; J. Zirgulis, Lucerne Valley, CA; Vaclovas Norvilas, Monroe, MI; Vladas Plepys, Orland Park, IL; Donatas Zakaras, Sun City, AZ; Filomena Ignaitis, Woodhaven, NY; Marija Kuprienė, Cicero, IL; S. Kuznickas, Toronto, Ont., Kanada; dr. Alfonsas Kisielius, Sidney, OH; Alfonsas Kasputis, Warren, MI; Indrė Toliušis, New Buffalo, MI; Kazys Račiūnas, Beverly Shores, IN; A. Petrys, Union Pier, MI; J. Azubalis, Toronto, Ont., Kanada; Lithuanian Credit Union, Los Angeles, CA; Elena Lapėnas, Oak Forest, IL; Ina Kurauskienė, Oak Lawn, IL; J. Kascukas, Chicago, IL; Ursula Civinskas, Chicago, IL; Ona ir Stasys Budejus, Palos Heights, IL; kun. V. Skilandziūnas, Ottawa, Ont., Kanada; Bronė Buika, Three Oaks, MI; Stasė Škerienė, Woodstock, CT; Nika Vaičius, Oak Brook, IL; K. Warn-Varnas, Slidell, LA; N. V. Aukštulis, Munster, IN; Stasys Dargis, Oak Lawn, IL; dr. Jonas Stiklorius, Wallingford, PA; Pranas

Gudaitis, Lockport, IL; Juozas Briedis, West Bloomfield, MI; Valentina Gudis, Chicago, IL; Juozas Petkunas, Racine, WI; Genevieve Gobis, Amsterdam, NY; Elena Butkus, Los Angeles, CA; Danguolė ir Ron Weed, Oxford, CA; K. Karuža, Los Angeles, CA; Vytautas Maželis, Ridgewood, NY; Vanda Bagdonas, Daytona Beach, FL; P. R. Garliauskas-Goebel, Livonia, MI; Joana ir Ed Stepsas, Wil-

loughby Hills, OH; dr. D. Degesys, Euclid, OH; dr. Juozas Petrikas, St. Petersburg, FL; B. Sinkus, Savannah, GA.

15.00 dol. Jadvyga Mejeris, Farmont City, IL; Franciscan Fathers, Kennebunkport, ME; Stanley Pukelis, Chicago, IL; Bronė Selenis, Livonia, MI; Valeria Tumpienė, Chicago, IL; Ona Rimkus, St. Petersburg, FL; Birutė Kasinskas, Chicago, IL; Stasė Viščiuvienė, Chicago, IL; Jonas Bauzys, Sunny Hill, FL; Jonas Kasputis, Birstol, CT; J. Kuncaitis, Tallahassee, FL; dr. R. Ošlapas, Libertyville, IL; Marija Noreikiene, Putnam, CT; Liudmila Vilimienė, Chicago, IL; Vlada Daras, Chicago, IL; George A. Likander, Kankakee, IL; A.V. Dundzila, McLean, VA; Antanas Šantaras, Chicago, IL; Ona Adomaitis, Sunnys Hills, FL; dr. A. Vilkas-Stockus, La Canada, CA; A.

Esame nuosirdžiai dėkingi už paramą!

Pranešame, kad gruodžio 18 d., sulaukęs 94 metų amžiaus, Glendale, CA, mirė diplomatas bei diplomuotas teisininkas

A.†A.

PRANAS SIDZIKAUSKAS

Velionis gimė 1901 m. lapkričio 21 d. Baigęs karinę tarnybą, 1924 metais įstojo tarnauti Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijoje diplomatinio kurjeriu; 1931 metais tampa kanceliarijos viršininku, o nuo 1933 metų spalio 15 d. išvyksta sekretoriauti į Lietuvos Respublikos pasiuntinybę Prahėje, Čekoslovakijoje. Nuo 1938 metų kovo 15 d. iki sovietinės okupacijos Prahos pasiuntinybėje eina pirmojo sekretoriaus pareigas.

Rožinis už mirusį buvo kalbamas trečiadienį, Los Angeles Šv. Kazimiero lietuvių katalikų bažnyčioje. Laidojamas ketvirtadienį, gruodžio 21 d. Forest Lawn, Glendale kapinėse prie senesnių palaidotos žmonos Elenos.

Giliame nuliūdime liko velionio dukra Aldona su šeima.

TRISDEŠIMTIES VIENERIŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A.†A.

Muz. ADOLFAS MONDEIKA

1964 m. gruodžio mėn. 27 d., pakėlęs daug žemiško skausmo, šios žemės kelionę baigė mūsų brangus ir mylimas Tėvelis Adolfas Mondeika. Gruodžio 31 d. buvo palaidotas Queen of Heaven mauzoliejuje.

Jo brangų atminimą minint, trisdešimt vienerių metų mirties sukaktis proga, gruodžio 27 d. 8 val. ryto ir laidojimo dieną gruodžio 31 d. Šv. Antano parapijos bažnyčioje, Cicero, IL, 8 val. ryto, ir kitose parapijose už velionio sielą bus atnaušaujamos šv. Mišios.

Visus gimines, draugus ir pažįstamus nuosirdžiai prašome tą dieną prisiminti ir pasimelsti už mūsų mylimo Tėvelio Adolfo Mondeikos sielą.

Nuliūdę: dukros Marija ir Teresė ir kiti giminės.

PADĖKA

A.†A.

ONA BRADŪNAITĖ KEMEŽIENĖ

Iškeliavę Amžinybėn 1995 m. balandžio 9 d. ir buvo palaidota balandžio 18 d. Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuosirdžiai padėką reiškiamas kun. F. Karveliui už sukalbėtą maldas koplyčioje ir už gedulingas šv. Mišias Šv. Juozapo parapijoje, Waterbury, CT. Taip pat kun. J. Kuzinskiui ir kun. A. Saulaičiui už sukalbėtą maldas koplyčioje, už gedulingas šv. Mišias Šv. Mergelės Marijos Gimimo parapijoje Čikagoje ir palydėjimą į Amžino Poilsio vietą.

Esame be galo dėkingi: Ursulei Kriščiūnienei, Teresei ir Kaziuui Kazlauskams, kurie mus užjautė ir padėjo mums pirmose sunkiose valandose.

Nuosirdus ačiū Antanui Paliliui ir jo parapijos choreliui Waterbury, o taip pat Dariui, Audriui, Mariui, Juozui Polikaitiams, Algiiui Barniškiui, Ričardui Sokui už jausmingas giesmes bažnyčioje, Čikagoje.

Didelis ačiū Ritai Kazlauskaitėi už jautrią smuiko muziką bažnyčioje, Čikagoje.

Ačiū visiems už gražias gėles, užprašytas Mišias, gausias aukas, ir pareikštas užuojautos žodžiu, raštu ir per spaudą.

Nuosirdus ačiū Arvydui Žygiui, kad sukūrė tokią gražią maldą pagerbti a.a. Onutei.

Širdingas ačiū karsto nešėjams, o Ritai Likanderytei didelę padėką už skaitymus Mišių metu.

Ačiū laidotuvių direktoriams — J. Stokes Waterbury, CT ir D. Petkui Čikagoje už rūpestingą ir nuosirdų patarnavimą.

Nuosirdžiai dėkojame giminėms, draugams ir pažįstamiems atsilankiusiems koplyčioje ir palydėjusiems mūsų brangią žmoną, Mamytę ir Uošvę į Amžino Poilsio vietą.

Nuliūdę liekame: vyras Jonas, sūnus Petras, dukterė Ramutė su vyru Vidu ir visi giminės.

Nuotr. Vytauto Tamulaičio

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Švč. M. Marijos Gimimo parapijos automobilių pastatymo aikštėje prie bažnyčios, o taip pat prie mokyklos yra įtaisytos šviesos, kad vakarinių pamaldų metu (ypač besirenkantiems) ir Bernelių Mišias Kalėdų naktį ir parapijos salėje vykstant susirinkimams ar renginiams, būtų saugu, jauku ir malonu. Šviesas parapijai padovanojo Lietuvos vyčių 112 kuopa.

Solistė Genovaitė Bigenytė, Algimanto Barniško vadovaujamas choras (ir jis pats) giedos Nekalto Prasidėjimo parapijos bažnyčioje, Brighton Parke, Kalėdų naktį, gruodžio 24 d., 11:30 val., o iškilmingos Kalėdų Mišias bus 12 val. (anglų ir lietuvių kalba). Solistai ir choras taip pat giedos lietuviškose šv. Mišiose Kalėdų dieną, gruodžio 25 d., 10 val. ryte, bažnyčioje. Apylinkių ir iš toliau lietuvių kviečiami atvykti, kartu pasimelsti ir pasiklausyti gražių kalėdinių giesmių.

Kalėdų Vilties žiburėliai vaiko akyse... Nuotr. Vytauto Mazelio

Pentadieni, gruodžio 22 d., „Draugo“ redakcija, administracija ir spaustuvė nedirba. Kalėdinis „Draugas“ — su kultūriniais priedu — paruošiamas ketvirtadieni. (Išeis penktadienio, gruodžio 22 d. data). Kalėdų pirmąją dieną, gruodžio 25 d., „Draugas“ taip pat nedirba. Grįžtame į darbą antradieni, gruodžio 26 d. Pokalėdinis dienraštis išeis tik trečiadienio, gruodžio 27 d., data.

x „Saulutė“, Lietuvos vaikų globos būrelis, dėkoja už aukas padėti našlaičiams, vaikams su negalia ir daugiavaikėms šeimoms Lietuvoje: Irena ir Arūnas Draugėliai bei Ona Paulienė a.a. Juozo Bandžio atminimui \$35, Dana ir Albinas Kurkuliai \$100, Jūra ir Algis Bakaičiai \$50, Rita ir dr. Tomas Kisieliai \$50, Regina ir Algis Milašiai \$50, dr. Meilutė Biskienė \$25, dr. Ona Garūnienė \$50, Irena Galiniene \$20, Daina ir dr. Donatas Siliūnai \$100, Laima Žilobienė \$25. Labai ačiū! „Saulutė“, 419 Weidner Rd., Buffalo Grove, IL 60089, Tax ID #36-300 3339. (sk)

x **TRANSPAK praneša:** „1858 metais buvo įsteigta didžiausia pasisekimą Lietuvoje turėjusi blaivybės brolija. Jos įkūrėjas buvo vyskupas Valančius (1801-1875). Kai kuriose parapijose jos nariai tapo net 97% visų gyventojų. Ji buvo uždrausta 1863 m.“ Pinigai, siuntiniai ir komercinės siunttos į Lietuvą. Maisto siuntiniai. TRANSPAK, 2638 W. 69 St., Chicago, IL, tel. 312-436-7772. (sk)

Pal. Jurgio Matulaičio misijoje Lemonte lapkričio mėn. pabaigoje pakrikštyti: Ieva Marija Marcinkevičiūtė, Mantas Petras Kisielius ir Vidas Antanas Kulbis.

„Seklyčioje“, Vyresniųjų lietuvių centre, trečiadieni, gruodžio 27 d. 2 val. p.p., bus linksma dainų popietė — paskutinė šiais metais. Visi laukiami ir kviečiami. Atvykite.

Lietuvos Dukterų draugijos valdyba praneša, kad jų įstaigoje, esančioje 2735 W. 71 Str., Chicago, IL, žiemos mėnesiais bus budima pirmadieniais, trečiadieniais, penktadieniais ir šeštadieniais, nuo 10 val. ryte iki 2 val. p.p.; antradieniais ir ketvirtadieniais įstaiga uždaryta. Telefonas: 708-857-7281 (Lietuvos Dukterų draugijos valdybos pirmininkės).

Pranešame, kad Lietuvos Respublikos Generalinis konsulas Čikagoje tarp gruodžio 25 ir sausio (1996 m.) 1 dienos Kalėdų švenčių proga nedirbs. Kilus svarbiems klausimams, galite kreiptis į Lietuvos Respublikos Generalinį konsulatą New Yorke, tel. (212) 354-7849.

Kalėdų vidurnakčio Mišios, kaip ir kitais metais, bus aukojamos Jėzuitų koplyčioje.

„Nuoširdus ačiū už brangią dovaną. Knyga su džiaugsmu skaitau ir visas Šėrikų kaimas jau perskaitė; ne viena ašara žmonėms beskaitant nuriedėjo...“, taip dr. Leonardui Šimučiu rašo pažįstama iš Šėrikų kaimo, gavusi dovanų buvusio „Draugo“ redaktoriaus Leonardo Šimučio knygą „Lietuva aplankius“. Tai puiki dovana ne tik Šilalės apylinkių (L. Šimučio gimtinės) žmonėms, bet ir visiems lietuviams. Knyga gražiai išleista, kietais viršeliais, gaunama „Drauge“.

x **A.a. Agnes Skladaitis Kudirkna, duktė Frances K. Bucirna Aloha, OR,** pagerbdama savo a.a. motiną, atsiuntė \$200 Lietuvos našlaičiams. Reiškiamė užuojautą velionės dukrai, ir našlaičių vardu dėkojame už auką. „Lietuvos našlaičių globos“ komitetas. (sk)

x **Nauji Metai Pasaulio lietuvių centre!** Užkandžiai, šilta vakarienė, šalti patiekalai vidurnaktį, šokiai, gėrimai ir gera kompanija jūsų laukia. Asmeniui \$65. Rezervuokite stalus prieš gruodžio 22 d. Skambinkite Kristinai Razmieni (708) 301-4260. (sk)

x **Dr. Lucina G. Kaufmanaitė ir Genovaitė Kaufmanienė** iš Springfield VA, yra naujos Lietuvos našlaičių rėmėjos. Jos atsiuntė \$300 dviejų našlaičių metinį globos mokestį. Dėkojame! „Lietuvos našlaičių globos“ komitetas. (sk)

x **Algis ir Bronė Vaitkai,** Monon IN, atsiuntė \$150 ir yra nauji Lietuvos našlaičių globėjai. Dėkojame! „Lietuvos našlaičių globos“ komitetas, 2711 W. 71 St., Chicago, IL 60629. (sk)

x **NAMAMS PIRKTI PASKOLOS** duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuosimčiais. Kreipkitės į Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road — tel. (312) 847-7747. (sk)

Šv. Kazimiero lit. mokyklos (Gary, IN) mokiniai Kalėdų eglutės programoje gruodžio 17 d. Nuotr. Viktoro Kučo

KŪČIOS PASAULIO LIETUVIŲ CENTRE

Šventojo Kūdikių užgimimas mums, lietuviams, yra daugiau negu blizgančios krautuvės, siūlomos pigiausios prekės, imantrūs skelbimai. Tai ypatinga šventė, todėl Kūčioms visada susirenka visa šeima, net ir iš toliau suvažiuoja. Tą vakarą šeima pajunta tamprų ryšį vienas su kitu, o mirusieji prisimenami maldoje.

PLC renginių komitetas, norėdamas suburti visus šios apylinkės gyventojus, suruošė, jau tradicija tapusias, bendras Kūčias penktadieni, gruodžio 15 d. vakare.

Salė išpuošta sezoninėmis gėlėmis, stalai uždengti baltomis staltiesėmis. Viduryje stalo papuošimas, padarytas iš eglės šakų, susmeigtų obuolių ir aukštų sudžiovintų gelių, sudarė išpūdingą vaizdą. Salės puošimu rūpinosi Dalia Šlenienė.

Kūčių vakarą pradėjo Bronė Nainienė, pasveikindama atvykusius ir pasidžiaugę dalyvių gausumu. Ji pakvietė Pal. Jurgio Matulaičio misijos chorą pradėti giesmėmis. Choras, vadovaujamas Rasos Poskočmienės, diriguojant Birutei Mockienei, pagiedojant „Kalėdų giesmę“, žodžiai brolio Antano — iš „Vilniaus Aušros“ giesmyno ir 3 J. Naujalio giesmės „Atsiskubino Betliejūn“, „Tyliają naktį“, „Linksmą giesmę“.

Dalia Šlenienė pakvietė uždėti žvakes: už visus mirusius — P. Šapalą; už buvusius Sibire ir grįžusius — Ireną Galiniene; už visus partizanus — dr. Joną Valaitį, linkint Maironio lituanistinei mokyklai sėkmės — Dalią Trakiene; už „Žiburėlio“ Montessori mokyklėlę — Viktorę Kirkutę; už PLC sunkiai dirbančius talkininkus — Alę Karaliūniene; už Dailės muziejų — Jadvygą Penčyliene; Marius Poskočimas uždegė žvakę už Lietuvos fondą ir jo darbuotojus, o Bronė Nainienė — už Lietuvos Bendruomenę ir jos narius. Paskutinę žvakę uždegė kun. A. Paliokas — už Pal. Jurgio Matulaičio misiją. Taip pat

Regina Kučienė

Jadvyga Penčyliene uždega kalėdinę atminimo žvakę Pasaulio lietuvių centre ruošiose kūčiose gruodžio 15 d.

ATVYKO KALĖDŲ SENELIS

Gruodžio mėnesį kiekvienos lituanistinės mokyklos mokiniai ruošiasi kalėdinei programai. Tos dienos mokiniai laukia ne vien dėl Kalėdų senelio dovanų, bet paprastai po programos prasideda taip nekantriai lauktos atostogos.

Gruodžio 17 d. (sekmadienį) važiuoja į Šv. Kazimiero lit. mokyklos (Gary, IN) kalėdinę eglutę. Mokykla veikia jau 37 metus. Šiais mokslo metais jaučiama pakili nuotaika, nes įsijungė nauji mokiniai, tuo padvigubindami mokinių skaičių. Nuo pat mokyklos įsisteigimo ją nuosirdžiai globoja klebonas prel. Ignas Urbonas, Mokyklos vedėjos pareigas daug metų eina ses. Janina Galubickaitė, be to, moko šios mokytojos: Janė Valeikienė, Jona Radzevičiūtė, Kazė Kazlauskienė. Tėvų komitetui vadovauja Kestutis Pocius.

Dešimtą valandą ryte šv. Mišiose dalyvavo mokiniai, pasi-

kapelionas pakalbėjo maldą prieš Kūčių vakariene ir pasveikino šio vakaro ruošos pirmininkę Bronę Nainienę gimtadienio proga. Choristų vardu Jūra Bakaitienė ir Vladas Stropus pasveikino chorvedę Rasą Poskočmienę ir Birutę Mockienę, įteikdami dovanėles, padėkodami už jų darbą.

Programai pasibaigus, Bronė Nainienė kvietė visus lauzyti kalėdaičius ir duonos gabalėlius Lietuvos išaugintų grūdų, kad nors mintimis susijungtume su Lietuvos žmonėmis.

Stalai buvo gausūs Kūčių patiekalais ir saldumynais. Užbaigę valgyti, dar visi giedojame kalėdines giesmes. Dalyvavusieji stebėjimais šeiminių sugebėjimais ir idėtu darbu, o mes džiaugėmės, galėdami šį vakarą susikaupti, pasistiprinti ir kaip viena šeima pabendrauti.

Karolina Kubilienė

Gruodžio 24 d., 11 val. vakare, Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijos bažnyčioje bus Bernelių Mišios, kurių metu giedos misijos choras.

puošę tautiniais drabužiais. Klebonas I. Urbonas pritaikytam pamoksle pabrėžė, kad mokiniai mylėtų ir gerbtų tėvelius, broliukus ir sesutes, nes tai yra kiekvieno gero vaiko pareiga. Po šv. Mišių visi rinkosi parapijos salėje pasiklausyti šiai progai pritaikytos programos. Kuklijoje ir nedidėlyje scenoje pasirodymo nuotaika buvo nuoširdi ir šeimyniška, nes juk ir Jėzus gimė kuklijoje praktėlyje, bet Jo gimimo šviesa pasiekė visą pasaulį. Scenoje matėme religinį vaizdelį-trijų karalių apsilankymą. Kūdikėlį Jėzų vaidavo 5 mėnesių amžiaus vaikutis, kuris savo ramumu sužavėjo dalyvavusius. Tautinį šokį „Kalvelį“ išmokė Janė Valeikienė, muzikinę programą paruošė Kazė Kazlauskienė. Mokinius aplankė Kalėdų senelis su dovanomis. Visų mokinių veideliai ir akytės nušvito džiaugsmu.

Baigiantis programai, tėvų komiteto pirmininkas K. Pocius kreipėsi į tėvus ir į apylinkėje gyvenančius lietuvius, kviesdamas galinčius sekmadieniais lituanistinėje mokykloje papasakoti ką nors iš istorijos, literatūros ir kt. Tai būtų didelis įnašas mokyklai. Gary, IN, nuo Čikagos yra gero pusvalandžio kelionė, tad norintys padėti gali susisiekti su ses. Janina 708-654-4212.

Išleidama iš šio malonaus šeimyniško renginio, jaučiau nusišvilimą, kad didmiesčio lietuviai retai užsuka į šį ramų lietuvišką telkinį.

Regina Kučienė

x **Pagalba kūčioms!** Nenori rūpintis ir vargti? Talman De-li padės! Iš anksto užsakyk skanų maistą, tel. 312-434-9766. Užiek pas mus, 2624 W. 69 St., kur rasi, ko pageidauji kūčių stalui. Turime įvairių rūšių silkių, salotų, žvairių ryšių, marinuotų stintų, rūkyto ungurio ir t.t. Darbo laikas prieš Kalėdas 8 v.r. — 6 v.p.p. pirm. — šešt. Kūčių dieną 8 v.r. — 4 v.p.p. Linksmų švenčių! (sk.)

x **Naujuosius Metus** sutikime mūsų Operoje, meniškai išpuoštoje Jaunimo centro salėje ir skambant „Traviatos“ operos garsams. Bus dviejų patiekalų karšta vakarienė, o kai sutiksime naujuosius metus, šalti užkandžiai. Šoksime ir dainuosime grojant Ričardo Soko orkestrui. Asmeniui \$50. Visas informacijas teikia Vaclovas Momkus, šio pokylio vadovas: 312-925-6193. Kviečiame Jus jau dabar užsakyti vietas. O visas pelnas skiriamas Benaičio „Juratės ir Kastyčio“ operos pastatymo išlaidoms sumažinti. (sk)

Lietuvoje yra 92 miestai su savivaldybėm. 19 užmiestinių savivaldybių ir 44 užmiestinių apylinkės.

ŠVENČIŲ SVEIKINIMAI

PASAULIS PAŽYMĖTAS JĖZAUS VARDU

Praejusią savaitę bėgęje parduotuvėse pirkėjams siūloma daug įvairių kalėdinių papuošalų ir eglutei puošti žaisliukų. Kai kur galima rasti medinių, plastikinių ar keramikos ornamentų, kuriuos pardavėjai be papildomo mokesčio suasmenina: įrašo vardą asmens, kuriam norime ornamentą dovanoti.

Pirmosiose Kalėdose Dievas taip pat nuostabiu būdu suasmenino mūsų pasaulį: ant šio, dieviškoms rankomis sukurto, žemės gaublio, Jis užrašė Žmogaus vardą — Jėzus Kristus. Tose pirmosiose Kalėdose Dievas paslyrė sau šį pasaulį, atsiųsdamas savo mylimiausią Sūnų būti mūsų Išganytoju ir Viešpačiu.

Mūsų pasaulį Dievas dar labiausia suasmenino, pavadindamas savo Sūnų reikšmingais vardais: Nuostabūs Patarėjas, Dievas Didvyris, Amžinasis Tėvas, Taikos Karalius, tačiau labiausiai Jėzaus vardu mylinti Dievo ranka Kalėdų metu pažymėjo šį pasaulį ir kiekvieno mūsų gyvenimą. Ir kaip tik tuo šventu Vardu Dievas paslyrė visą žmoniją Viešpačiui Kristui, todėl visa žemė jungiasi su dangumi, giedodama Jam garbę.

Priimkime Dievo Sūnų, padarykime Jam vietas savo širdyse ir savo pastogėse.

Kartu su visais Tėvais marijonais linkiu „Draugo“ darbuotojams bei skaitytojams gausios Dievo palaimos Kalėdų laikų ir per visus ateinančius metus.

Kun. Donald Petraitis, MIC
Tėvų Marijonų Provincijolas

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ '96 METŲ LINKI,

savo idėjų puoselėtojams kolegoms ir direktoriams pasaulyje,

IPSA INTERNATIONAL, Ltd.

JAV Lietuvių Bendruomenės nariai, Medininkų pilies atstatymo iniciatoriai, (Sibiro) Tremtinių Grįžimo fondo bekompromisiniai rėmėjai

GHQ

Rasa ir Romas Pukščiai širdingai sveikina savo gimines, draugus ir visus pažįstamus Kristaus Užgimimo šventės proga, linkėdami tyro džiaugsmo ir šventiškos nuotaikos, o Naujaisiais metais — sėkmės, sveikatos bei Aukščiausiojo palaimos! Vieton šventinių sveikinimų siuntimo skiria auką lietuviški spaudai.

Kasdien per 50 metų nešiojamą Lietuvą savo širdyse. Priserenami draugai, jau grįžusieji Namolio, prisimenami dar esantys tėvyneje ir jau čia, svetima krašte begyvenant, įsigyiti. Visiems jiems šv. Kalėdų proga linkime Betliejaus Ramybės, Šv. Dvasios malonių ir Dievo palaimos žemiškojo gyvenimo kelyje.

Jadvyga ir Adolfas Damušiai

Dr. Marija, Vitalis ir Antanas Žukauskai, Woodhaven, NY, Kalėdų šventėse sveikina savo gimines, draugus bei pažįstamus, linkėdami geros nuotikos ir sveikų 1996-tųjų metų.

Šv. Kalėdų proga sveikiname „Draugo“ redakcija, administraciją ir visus darbuotojus. Jaunatviškos energijos ir ištvermės linkime vyriausiajai redaktorei Danutei Bindokienei. Skiriame kuklią auką spaudai paremti.

Pasaulio lietuvių centro Lemonte Renginių komitetas

Lai visus lydi Kalėdų džiaugsmas, kuris yra Viltis; Kalėdų dvasia, kuri yra Taika; Kalėdų širdis, kuri yra Meilė. To visiems, ypač savo parapijiečiams, nuosirdžiai linki Nekalto M. Marijos Prasidėjimo parapijos Brighton Parke klebonas kun. Anthony Puchenski ir visi kunigai.

INTERNATIONAL

nuosirdžiai sveikina visus savo klientus bei pažįstamus ir linki malonių švenčių.

**Algis Grigas
Rūta Pauperas**

ir visas G.T. INTERNATIONAL kolektyvas
ablejose Atlanto pusėse.